

kül

- 66 -

1983.12.09.

varsó: gázrobbanás
johannesburg: pályaudvar - pokolgép
sk0068 svéd javaslat - visszhang
sk0069 fiterman - sajtóértekezlet
sk0070 kiegészítés a kb-titkárok c. anyagunkhoz
sk0071 rakétatelepítés - tiltakozások
sk0072 /szerk.táj./a „brüsszeli nyilatkozat,, szövege 1.
sk0073 libanon - izrael - palesztinok
sk0074 ~~.....~~ kb-titkárok
sk0075 /szerk. táj./„brüsszeli nyilatkozat,, 2.
sk0076 szkp kb pb
sk0077 rövid hírek
nagaszaki: nagaszaki - tüntetés
manila: fülöp-szigetek - tüntetés
havanna: dán-kubai tárgyalások
moszkva: pravda - hidas antal verseskötetéről
párizs: nemzetközi cirkuszfesztivál

21.17 pi/hn 091283 1490

/folyt./

-. -

sk0083 4 800 mtik1092

tartalomjegyzék 4.

sk0078-sk0083-ig

sk0078 iszlám konferencia
sk0079 el nem kötelezettek - tájékoztatás
sk0080 tartalomjegyzék 1.
sk0081 tartalomjegyzék 2.
sk0082 tartalomjegyzék 3.
sk0083 tartalomjegyzék 4.

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztette: németh gyula
éliás béla
ambrus istván
márkus gyula
pirityi sándor

pi/hn

- v é g e -

21.20 091283 0652

21.30

-. -

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1983. december 10.

kül

s z o m b a t

sk0001 4 230 mtik1003

Lengyelország - új vezérkari főnök

varsó, 1983. december 9. /mti/ - wojciech jaruzelski, az országos honvédelmi bizottság elnöke józef uzycki altábornagyot nevezte ki a lengyel hadsereg vezérkari főnökévé. egyidejűleg uzyckit honvédelmi miniszterhelyettessé is kinevezték. uzycki 52 éves, paraszti származású, a hadseregben egész sor fontos vezetői posztot töltött már be. legutóbb a vezérkari főnök helyettese volt.

kinevezése azzal áll összefüggésben, hogy a szejm november 22-i ülésén a nemzetvédelmi miniszteri tisztségéről lemondott jaruzelski utódjává florian siwicki vezérezredest, addigi vezérkari főnököt, miniszterhelyettést választotta meg miniszterré. uzycki az ily módon megüresedett két tisztségét tölti majd be.

si/so ng

06.48 101283 0763

se

-. -

sk0002 4 230 mtik1004

cheysson - francia atomerő

moszkva, 1983. december 10. /taszsz/ - claude cheysson francia külügyminiszter a jelek szerint reaganistábbnak akar mutatkozni magánál reagan elnökénél is - írja vlagyimir bogacsov, a taszsz katonai kérdésekkel foglalkozó hirmagyarászója a francia politikus legutóbbi megnyilatkozását kommentálva.

a nato-tanács brüsszeli ülészakán cheysson megerősítette rogers amerikai tábornok kijelentését, amely szerint háborus konfliktus esetén franciaország „gyorsan csatlakozik nyugati szövetségeseihez,, az egyesült államokat cheysson franciaország legfontosabb szövetségeseinek nevezte. azt állította továbbá, hogy „a szovjetunió valójában az egyesült államok feletti fölény állandó és elismert jogának megszerzésére törekszik,, mint ismeretes, maga reagan elnök - legilletékesebb tanácsosainak javaslatára - már néhány hónapja nem emlegeti azt a tézist, amely szerint a szovjetunió az egyesült államokkal szemben „a katonai erő minden mutatója alapján,, fölényben van.

szándékosan figyelmen kívül hagyva azt a szovjet javaslatot, hogy a varsói szerződés szervezete és a nato között teremtsenek teljes egyenlőséget minden fajta közepes hatótávolságu harci eszköz tekintetében - beleértve a rakétákat, a repülőgépeket és a rajtuk lévő robbanótöltetek számát is -, cheysson azt állította, hogy a szovjetunió elutasítja az erőegyensúly szükségességének figyelembe vételét. állítását azzal illusztrálta, hogy a szovjet-francia atomerő aránya száz az egyhez. elhallgatta viszont azt a tényt, hogy a szovjetunió hadászati erejét nem franciaországgal méri össze, hanem elsősorban az egyesült államokkal, Európában pedig figyelembe veszi a vele szemben álló összes atomhatalmak erejét, beleértve a franciákét is. cheysson mutat rá bogacsov - elferdítette a tényeket, amikor azt hangoztatta, hogy Európában csak a szovjetunióknak vannak közepes hatótávolságu rakétái, hiszen csupán franciáknak 18 földi állomásoztatású rakétával rendelkezik, amelyeknek hatótávolsága 3500 kilométer, és 80 további rakétát állomásoztat tengeralattjárókon.

cheysson szerint franciaország és nagy-britannia erői „nem arra valók, hogy a szovjet ss-20 rakétákat ellensúlyozzák, hanem arra, hogy a fenyegetés egészével szembe helyezkedjenek,, a világ katonai szakértőinek feltehetőleg még sokáig nem sikerül majd megfejteniük, mire is gondolt ezzel cheysson. minden bizonnyal egyidejűleg igyekezett hangsúlyozni a pentagonhoz való hűségét és igazolni a világ közvéleményének szemében franciaország igazolhatatlan álláspontját - állapítja meg a taszsz hirmagyarászója.

kzs kf ng
06.59 101283 2608

AE

-. -

sk0003 4 230 mtik1005

nagy-britannia - nyomdászvita

London, 1983. december 10. /mti/ - egyhetes szünet után kiújult a vita a legnagyobb brit nyomdász-szakszervezet, az nga és eddie shah manchesteri lapkiadó és nyomdatulajdonos között. azzal, hogy shah az nga-t ismét bíróság elé citálta, az pedig újabb félmillió fontos bírságot rótt ki a szakszervezetre shah warringtoni üzemének „illegális sztrájkorséggel,, való körülvétele miatt.

a korábbi bírósági végzések semmibevétele címén az nga teljes - 11 millió fontra becsült - vagyona lefoglalás alatt áll.

a pénteki súlyos ítélet közvetlen előzménye az volt, hogy shah, aki warringtonban nem hajlandó megtartani a kizárólag szakszervezeti tagok alkalmazására vonatkozó megállapodását az nga-val, nem volt hajlandó belemenni a bírósági eljárás további egyhetes elhalasztásába.

ebben a kivülálló számára hallatlanul bonyolult - és tipikusan brit - ügyben egy nagy és erős szakszervezet áll szemben egy jelentéktelen kiadóval, akit azonban a thatcher-kormány szakszervezeti törvényei támogatnak.

az nga-ban a hírek szerint olyan a hangulat, hogy esetleg országos nyomdász-sztrájkra kell számítani, amely a legnagyobb napilapok közül néhánynak a „korai halálát,, is előidézhetné. szembenézve ezzel a távlattal még norman tebbit, az említett törvények kidolgozója - volt munkaügyi, jelenleg kereskedelmi és iparügyi miniszter - is azt nyilatkozta, hogy „jobb lenne, ha a felek a következő lépés előtt vennének egy nagy lélegzetet,,.

ae/hm pi

07.07 101283 1512

AE

-. -

sk0004 4 230 mtik1006

grenadai invázió - nemzetközi jog

moszkva, 1983. december 10. /taszsz/ - az egyesült államok grenada elleni agressziója során súlyosan megsértette a nemzetközi jog normáit: békés célu objektumokat támadott, köztük egy kórházat, ahol polgári lakosokat kezeltek - állapítja meg alekszandr szuharjov, a szovjet jogászszövetség alelnöke az izvesztyija pénteki számában megjelent cikkében.

a szovjet jogász a biztonsági tanácsnak a grenada elleni amerikai támadással kapcsolatos határozattervezetére hivatkozik. ez az - egyesült államok által megvívott - tervezet kimondja: a szigetország elleni fegyveres támadás nem más, mint a nemzetközi jognak, illetve grenada szuverenitásának és területi épségének súlyos megsértése. szuharjov emlékeztet rá, hogy a demokratikus jogászok nemzetközi szövetsége egyik felhívásában szintén elítélte az egyesült államokat, a biztonsági tanács egyik állandó tagját amiatt, hogy grenadai akciójával csorbát ejtett a jog tekintélyén.

a szovjet jogász egyebek között arra is rámutat, hogy washington az általa megszállt szigetországban teljesen szétrombolja a független állam társadalmi-politikai strukturáját.

washington grenada elleni agressziója tehát felveti a nemzetközi szintü felelősség kérdését, vagyis azoknak a személyeknek a büntetőjogi felelősségét, akik közvetlenül vétkesek ebben az ügyben - írja alekszandr szuharjov.

gf kf ng
07.15 101283 1408

-.-

sk0005 4 230 mtik1007

usztyinov-beszéd /1.rész/

szófia, 1983. december 10. /mti/ - a szovjetunió, mint ahogyan korábban sem, most sem törekszik katonai fölényre. az általa a közelmúltban foganatosított ellenintézkedések az erőegyensúly biztosítását szolgálják, mert az egyesült államok és a nato militarista erői azt a maguk javára próbálják megváltoztatni. az ellenintézkedések szigorúan abban a mederben maradnak, amit az egyesült államok és más nato-országok diktálnak - jelentette ki dmitrij usztyinov, a szovjetunió marsallja, az szkp kb politikai bizottságának tagja, a szovjetunió honvédelmi minisztere pénteken

szófiában. a szovjet vezető, aki katonai küldöttség élén tartózkodik hivatalos baráti látogatáson bulgáriában, a szófia helyőrség tagjai előtt beszélt a georgi rakovszkiról elnevezett katonai akadémián megtartott bolgár-szovjet fegyverbarátsági gyűlésen.

a szovjet honvédelmi miniszter emlékeztetett rá, hogy a nukleáris háboru megelőzése, a fegyverkezési hajsza megfékezése, az államok közötti együttműködés bővítése és elmélyítése mindig fő célja volt a szocialista országok külpolitikájának. rámutatott: a mai nemzetközi helyzet nagy aggodalomra ad okot. az amerikai imperialisták katonai előkészületeik fokozásával a szovjetunió és a varsói szerződés többi tagállamával szembeni fölény megszerzésére törekszenek. a szovjetunió és a szocialista közösség országai azonban nem egyszer leszögezték, hogy semmiképpen sem engedik meg ezt.

a legnagyobb veszélyt ma a békére az új amerikai közepes hatótávolságu nukleáris fegyverek nyugat-európai telepítése jelenti - állapította meg usztyinov marsall. a közeli napokban megkezdik ezeknek a fegyvereknek az elhelyezését nagy-britanniában, az nszk-ban és olaszországban. az egyesült államok ezzel a cselekedetével lehetetlenné tette kölcsönösen elfogadható megállapodás elérését az európai nukleáris fegyverek korlátozásáról folyó tárgyalásokon. /folyt./

ék/hi ng

07.22 101283 1937

-.-

sk0006 4 230 mtik1008

usztyinov-beszéd /2. rész/

a szovjet honvédelmi miniszter utalt a szovjetunió által foganatosított ellenintézkedésekre, majd más nemzetközi kérdésekről is szólt. libanonban - mondotta egyebek között - több ezer amerikai katona tartózkodik. a libanoni vérontás folytatódásának oka az amerikai katonai beavatkozás. fokozódik a sziriát az egyesült államok és izrael részéről fenyegető veszély. washington az utóbbi időben egyre gyakrabban veti be fegyveres erőit önző, hegemonista céljai elérése érdekében. meggyőzően bizonyítja ezt a grenada elleni banditátámadás, a nicaraguát és a karibi térség más országait fenyegető veszély. mindezek az agresszív, imperialista akciók destabilizálják a világhelyzetet és fokozzák a feszültséget. az egyesült államok hibájából nő a jelenlegi regionális háborus konfliktusok kiszélesedésének veszélye.

a szovjetunió honvédelmi minisztere rámutatott, hogy a szocialista társadalmi rend ellen meghirdetett „kereszteshadjárat”, eleve kudarcra ítélt, mert a történelem menetét senki sem fordíthatja vissza. a szovjetunió és a többi szocialista ország most is és a jövőben is saját törvényei, a leghaladóbb társadalmi rendszer törvényei szerint él és fejlődik. ha az imperializmus nem tudta megsemmisíteni a szocializmust akkor, amikor a szovjetek országa egyedül létezett, még kevésbé tudja ma, amikor létezik a szocialista közösség, fennáll a sikeresen fejlődő szocialista világrendszer.

usztyinov marsall ugyanakkor figyelmeztetett arra, hogy a szocialista országok népeinek békés munkáját reális veszély fenyegeti az egyesült államok és a nato agresszív, kalandor politikája következtében. a szocialista vívmányok és a béke szilárd pajzsa a varsói szerződés szervezete és annak egyesített fegyveres erői, de szükség van a testvéri szocialista országok védelmi képességének állandó erősítésére, fegyveres erőink harcéltségének fokozására, hogy az ellenség semmilyen provokációja se érhesse váratlanul bennünket - hangsúlyozta beszédében a szovjetunió honvédelmi minisztere.

ék/hi ng

07.34 101283 2054

-.-

sk0007 4 230 mtik1009

Libanon - reggeli összefoglaló

tripoli/bejrut/new york/róma, 1983. december 10.
/afp/upi/reuter/ - a jasszer arafathoz hű palesztin erők szombat hajnali közlése szerint két izraeli ágyunaszád és egy romboló kis megszakításokkal egész éjjel rakéta- és gépfegyvertűz alatt tartotta tripoli észak-libanoni város kikötőjét és egyes negyedeit, ahol a pfsz harcosait sejtik. a palesztin erők viszonozzák a tüzet. az arafattal szembenálló palesztin erők ugyancsak bejelentették, hogy részt vesznek az izraeli támadás visszaverésében.

Libanon egyéb térségeiben, így a főváros, bejrut környékén pénteken este elnémultak a fegyverek, miután az egymással szembenálló libanoni vallási-politikai erők képviselői damaszkuszban megállapodtak, hogy haladéktalanul meg kell erősíteni a szeptember 25-én elrendelt tüzszünetet. az utóbbi napokban már szinte állandósultak a libanoni hadsereg és a különböző muzulmán erők összecsapásai a bejrut melletti hegyvidéken.

ll

a tripoliban zajló harcok ellenére az arafathoz hű palesztin erők folytatják előkészületeiket a libanonból való elhajózásra, amint azt az el-fatah két szárnya közötti tüzszüneti egyezmény előírja. a pfsz az izraeli tengeri blokádra és a tripoli elleni támadásokra való tekintettel hadihajókat kért franciaországtól, olaszországtól és görögországtól a palesztin kivonulás biztosítására. az olasz külügyminisztériumban pénteken este közölték, hogy vizsgálják a palesztin kérést. ahhoz máris hozzájárultak, hogy hajót küldjenek jasszer arafat 67 sebesült harcosának elszállítására.

a görög kormány pénteken hivatalosan felkérte a libanonban csapatokat állomásoztató nyugati országok kormányait, hogy szavatolják a palesztin harcosok elszállítására kiküldendő görög komphajók biztonságos elhajózását tripoliból. a görög szóvivő szavaiból kitűnt, hogy ilyen garancia biztosítása nélkül görögország nem vállalkozik a palesztinok elszállítására.

az amerikai külügyminisztérium szóvivője reményét fejezte ki, hogy a palesztinok elszállítása „akadályoztatás nélkül”, fog végbemenni. hírügynökségek a nyilatkozatot izraelhez intézett világos intésként értelmezték, hogy ne veszélyeztesse a kivonási akciót.

max van der stoel, a biztonsági tanács holland elnöke még csütörtökön este magához kérette zehdi terzit, a pfsz ensz megfigyelőjét és közölte vele, hogy a görög hajók csak akkor használhatják a világszervezet lobogóját, ha a palesztin harcosok nem viszik magukkal nehézfegyverzetüket, hanem hátrahagyják tripoliban.

lb ng

07.47 101283 2516

ll

-.-

sk0008 4 300 mtik1010

carrington - nyilatkozat

London, 1983. december 10. /mti/ - Lord Carrington, volt brit külügyminiszter, a NATO leendő főtitkára, az elkövetkezendő hónapokra, fokozott feszültséget vár a nemzetközi kapcsolatokban. Ugy véli azonban, hogy ennek a néhány hónapnak az elmúltával a tárgyalások a nukleáris fegyverzet csökkentéséről folytatódni fognak, mivel mindkét félnek érdeke a feszültség enyhítése és a fegyverek számának csökkentése.

A NATO főtitkári tisztével történt megbízatása utáni első televíziós nyilatkozatában, amelyet a brit független televízió adott, Lord Carrington, „őszintének, érthetőnek”, minősítette a nukleáris fegyverek elszaporodása felett érzett aggodalmat - „olyannak, amivel a NATO-nak számolnia kell”, ugyanakkor rámutatott, hogy a két, konzervatív győzelemmel végződött idei nyugat-európai választás - az NSZK-ban és Nagy-Britanniában - a hatalmon lévő kormányok politikájához nyújtott támogatást, következésképp - szerinte - a NATO „összeforrottságán”, nem esett csorba.

A maga legfontosabb feladatát, mondta Lord Carrington, abban látja, hogy ennek az összetartásnak és összeforrottságának a tartósságáról gondoskodják.

ae/dj ng
08.03 101283 1197

-.-

sk0009 4 230 mtik1011

nobel-díjak

Stockholm, 1983. december 10. /upi/ - Szombaton délután adják át Stockholmban az idei Nobel-díjakat. A magas kitüntetéshez az idén rekordösszeg járul: a csekk másfél millió svéd koronáról, vagyis mintegy 190 ezer dollárról szól.

A Nobel-díjakat - a hagyományoknak megfelelően - a svéd király, XVI. Károly Gusztáv nyújtja át a kitüntetetteknek, öt amerikai tudós, illetve egy brit regényírónak. Az ünnepségre több száz hírességet várnak a világ minden tájáról.

A

A fizikai Nobel-díjat - megosztva - William A. Fowler és az indiai származású Subrahmanyan Chandrasekhar asztrofizikusok, a kémiai Henry Taube, az orvost pedig Barbara McClintock botanikus kapja.

A közgazdasági Nobel-díj ideit nyertese a francia származású Gerard Debreu, míg az irodalmi díjat a brit William Goldingnak, a „Legyek ura”, című regényírójának ítélte oda a svéd királyi tudományos akadémia illetékes bizottsága.

A Nobel-díjakat hagyományosan minden év december 10-én, a díj alapítója, Alfred Nobel svéd feltaláló halálának évfordulóján adják át.

ps-ta ng

08.17 101283 1089

-.-

sk0010 4 230 mtik1012

emberi jogok - szovjet sajtó

Moszkva, 1983. december 10. /mti/ - Az SZKP és a Szovjet Állam politikájának legfőbb célja és tartalma az állampolgárok anyagi és szellemi szükségleteinek lehető legteljesebb kielégítése, a dolgozók jogainak és szabadságának biztosítása. Ezt hangsúlyozzák a Szovjet Sajtóban december 10., az emberi jogok napja alkalmából megjelent írások.

Szombati vezércikkében a Pravda megállapítja: a Szovjet Össznépi Állam mélységes demokratizmusa jut kifejezésre a Szovjetunió alkotmányában, amely a gazdaság-társadalmi és politikai jogok széles körét tartalmazza és alkotmányosan szavatolja is azokat. Minden egyes Szovjet állampolgárnak joga van a munkához, pihenéshez, ingyenes orvosi ellátáshoz, lakáshoz, nyugdíjhoz. Az alkotmány biztosítja a szólás-, sajtó-, lelkiismereti, gyülekezési szabadságot, a választás és választhatóság jogát.

A Szovjetunió aktívan részt vett és jelenleg is részt vesz az emberi jogok biztosítása érdekében folytatott nemzetközi együttműködésben, részese valamennyi ezzel kapcsolatos nemzetközi megállapodásnak. Jellemző ugyanakkor - írja az SZKP kb lapja -, hogy az egyesült államok, amelynek vezetői mindig fennkölt kijelentéseket tesznek a szabadságról, mind ez ideig nem csatlakozott a gazdasági, szociális és kulturális, valamint a polgári és politikai jogok biztosításáról szóló nemzetközi egyezményhez.

A

a szovjet megemlékezések kitérnek a jelenlegi nemzetközi helyzet és az emberi jogok összefüggésére is. vitalij rubemnek, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa nemzetiségi tanácsa elnökének csütörtöki sajtóértekezletén elhangzott megfogalmazása szerint csak a tartós béke és az államok közötti jóakaratu együttműködés megvalósulása esetén szavatolhatóak maximális mértékben az emberi jogok. ezt a gondolatot fejti ki szombaton a pravda is, megállapítva: a szovjet szocialista társadalom mélyiséges humanizmusa tükröződik abban, hogy a szovjetunió az egyetemes béke megóvásán munkálkodik. a szovjet párt és a szovjet állam vezetése a jövőben is mindent meg fog tenni, hogy a jelen és jövő nemzedékei részére megóvja a békét, megvédje a legfőbb emberi jogot, az élethez való jogot - írja a pravda.

kr/hi ng

08.27 101283 2196

-.-

sk0011 4 230 mtik1013

rövid hírek

shultz

tunisz, 1983. december 10. /afp/ - brüsszelből, ahol a nato külügyminiszteri tanácskozásán vett részt, pénteken este tuniszba érkezett george shultz amerikai külügyminiszter. a tunéziai vezetőkön kívül találkozni fog sedli klíbiel, az arab liga főtitkárával is. shultz még szombaton elutazik tuniszból: előbb marokkóba, onnan pedig portugáliába megy.

berlinguer

bukarest, 1983. december 10. /agerpres/ - pénteken este bukarestbe érkezett enrico berlinguer, az olasz kp főtitkára. kíséretében van antonio rubbi, az okp kb tagja. az olasz pártvezetőket emil bobu, a román kp pvb tagja, az rkp titkára fogadta a bukaresti repülőtéren. berlinguer később berlinbe és belgrádba is ellátogat.

hajótűz

larne /észak-írország/, 1983. december 10. /ap/ - kigyulladt pénteken egy tengeri komphajó, amely észak-írországból skóciába tartott. a tűz a motorkházban ütött ki, nem sokkal az indulás után. a hajó sodródni kezdett, mindössze három mérföldre az ír partoktól. az

utasokat és a legénység egy részét - összesen 139 személyt - helikopterekkel kimentették. a kapitány 32 emberével a fedélzeten maradt, hogy megpróbálja megmenteni a hajót. ez sikerült is: a kompot később bevontatták a belfasti kikötőbe.

pokolgép

London, 1983. december 10. /ap/ - kisebb pokolgép robbant szombaton hajnalban egy londoni kaszárnyában. a robbanásnak három sérültje van. a tettesek kiléte egyelőre ismeretlen.

ta ng

08.35 101283 1466

-.-

sk0012 4 230 mtik1014

kina-japán - hu és vu beszámolója

peking, 1983. december 10. /mti/ - kina a jószomszédság és a barátság hosszutávú politikája mellett kötelezi el magát japánnal - jelentette ki hu jao-pang, a kkp kb főtitkára a központi bizottság általános irodája által szervezett gyűlésen. a szokatlan eseményről a szombati zsenmin zsipao első oldalán számolt be.

ugyanezen a gyűlésen vu hszüe-csien külügyminiszter közölte: hu jao-pang közelmultbeli japáni látogatásakor nakaszone miniszterelnök ismét megerősítette, hogy japán minden kérdést tárgyalások útján fog megoldani kínával. sohasem fog az erő eszközehez nyulni és nem fog háborút viselni kínával. japán békealkotmányához fogja tartani magát, és „változatlan az az elv, hogy japán sohasem lesz nagy katonai hatalom, - mondotta vu hszüe-csien nakaszone szavaira hivatkozva.

hu jao-pang főtitkár - folytatta a külügyminiszter - japánban kifejtette kina japánnal kapcsolatos politikáját, kijelentvén: kina reméli, hogy japánból még virágzóbb ország válik, „amely óvja a világ békét, miközben önvédelmi erő van birtokában, „ hu jao-pang és nakaszone egyetértett abban, hogy mind kina, mind japán „azon fog dolgozni, hogy béke és stabilitás uralkodjék az ázsiai-csendes óceáni térségben és az egész világon, - közölte vu hszüe-csien.

maga a kkp kb főtitkára a pekingi gyűlésen elmondta: a kínai-japán gazdasági együttműködés mindkét ország számára hasznos. kínának eltökélt szándéka, hogy megtartja ígéreteit, ésszerű magatartást fog tanusítani és konkrét eredményekre fog törekedni. tókóban nakaszonéval megegyeztek abban, hogy a kínai-japán viszony

1983.12.10.

három elvét - béke és barátság, egyenjogúság és kölcsönös előnyök, hosszútávú stabilitás - megtoldják egy negyedikkel: a kölcsönös bizalom elvével. hu jao-pang kijelentette, hogy nagy benyomást gyakorolt rá a japán hatékonyság, a fejlett technológia, az üzemi és termelés-szervezés fejlettsége, és sürgette a japán technológia, a műszaki vívmányok alapos tanulmányozását a kínai modernizálási program érdekében.

nc/hi ng
08.57 101283 2052

-.-

sk0013 4 300 mtik1015

tudeh - nyilatkozat

moszkva, 1983. december 10. /mti/ - a pravda szombati számában az iráni tudeh párt központi bizottságának alábbi nyilatkozatát hozta nyilvánosságra:

az iráni iszlám köztársaság igazságügyi hatóságai bíróság elé állítottak egy sor hazafias érzelmi tisztet a forradalom védelmezői közül, és velük együtt a tudeh /iráni néppárt/ tagjai közül néhány aktivistát. ezzel megkezdődött a tudeh elleni összeesküvés második szakaszának megvalósítása.

a tudeh központi bizottsága ezt a bíraskodást törvénytelennek tartja, és hangsúlyozza, hogy az nem rendelkezik semmiféle jogi alappal, mivel ellentmond a nemzetközi jog normáinak, sőt az iráni iszlám köztársaság alkotmánya paragrafusainak is. a lehető leghatározotabban tiltakozunk az eljárás lefolytatása ellen.

az, amit vádként terjesztettek elő az eljárás során, kétségtelenül annak a hihetetlen kínzásnak az eredménye, amelynek a vádlottakat hónapokon át alávetették. a cél az iráni forradalom teljes elferdítése és az irán és a szovjetunió közötti kapcsolatok még további megrontása.

ez a bírósági eljárás olyan körülmények között folyik, amikor az iráni hatóságok egyre jobban eltérnek az iráni forradalom pozíciójától és egyre jobban összefonódnak az imperializmus és a reakció erőivel.

az iráni néppárt ezekben a napokban felhívással fordul minden demokratikus párthoz és nemzetközi szervezethez: emeljék fel tiltakozó szavukat az ilyen erőszakos leszámolás ellen, hogy megmentsék az iráni hazafiak - a tisztak, és velük együtt a tudeh tagjai - életét.

ll

1983.12.10.

bizunk abban, hogy a világ demokratikus erőinek szolidaritása a vádlottakkal, tiltakozásuk a leszámolás ellen fontos szerepet játszik az aljas vállalkozás kimenetelében - hagsulyozza a tudeh központi bizottságának nyilatkozata.

hj/dj ng
09.14 101283 1813

-.-

sk0014 4 230 mtik1016

közel-kelet - diplomácia

damaszkusz/bejrut/róma/párizs, 1983. december 10.
/afp/upi/reuter/ - elie szalem libanoni külügyminiszter pénteken este nagyon elégedetten nyilatkozott damaszkuszban befejeződött tárgyalásairól, amelyeknek során tájékoztatta szíriai kollegáját amin dzsemajel libanoni elnök washingtoni megbeszéléseiről, majd találkozott a libanoni nemzeti-haladó erők több képviselőjével.

szalem szerint szíria nagy megértést tanusít libanon problémái iránt. „összehangoljuk politikánkat és erőfeszítéseinket, hogy biztosítsuk libanonnak azt a függetlenséget és szuverenitást, amit megérdemel. libanon problémái csak a két ország tanácskozásaival oldhatók meg,, - mondotta a sajtó képviselőinek. szalem damaszkuszban a libanoni ellenzéki nemzeti megmentési front két vezetőjével, valid dzsumblattal, a druz haladó szocialista párt vezérével és rasid karami volt miniszterelnökkel is találkozott. a genfben megkezdett nemzeti megbékélési konferenciára utalva kijelentette, hogy „a párbeszéd szelleme erősebb, mint valaha,,. karami addig nem akar visszatérni a tárgyalóasztalhoz, amíg nem érvénytelenítik a kapitulációs izraeli-libanoni-amerikai egyezményt, amire az egyesült államok és izrael semmi hajlandóságot nem mutat. dzsumblatt ezzel szemben bizakodva jelentette ki szalemrel való találkozása után: „a libanoni kormány kezdi figyelembe venni szíria befolyását és fontosságát.,,

dzsumblatt egyébként sürgős segítségért folyamodott bettino craxi olasz kormányfőhöz a druz közösség érdekében. üzenetében rámutatott, hogy a druzok „immár másfél éve tartó agresszió áldozatai és puszta létük forog veszélyben.,,

ugyancsak damaszkuszban tárgyal abdel szalam dzsallud, a libiai forradalmi vezetőség tagja, és az amerikai támadások után libia katonai, politikai és pénzügyi támogatását ajánlotta fel szíriának. dzsallud figyelmeztette washingtont: ha megtámadja a libia és más arab országok támogatta szíriát, veszélyesebb háborus ingoványba sülyed, mint vietnamban.

ll

1983.12.10.

bejrutban donald rumsfeld amerikai elnöki megbízott találkozott dzsemajel libanoni elnökkel, továbbá a jobboldal és az ellenzék vezetőivel. nabih berri, a siita milícia vezetője kifejtette neki, hogy az amerikai kontingens immár nem békefenntartó erő libanonban, hanem az egyik felet - a kormány hadseregét - támogatja a nemzeti-haaladó erőkkkel szemben.

pénteken este new york-ból párizsba érkezett faruk kaddumi, a pfsz politikai osztályának vezetője, hogy résztvegyen egy francia-arab konferencián.

Lb ng 1
09.27 101283 2537

-.-

sk0015 4 230 mtik1017

grenada

washington/st.george,s, 1983. december 10.
/taszsz/upi/afp/reuter/ - az amerikai elnök gyakorlatilag beismerte, hogy nem szándékozik kivonni az észak-amerikai megszálló csapatokat grenadáról. mint a taszsz jele ntette, reagan elnök a kongresszus vezetőihez pénteken intézett levelében közölte, hogy az amerikai fegyveres erők grenadai tartózkodásának időtartamát „változtatlanul lehetetlen megjósolni,,. az elnök nemrég még azt ígérte, hogy karácsonyra kivonják onnan az amerikai csapatokat. reagan tájékoztatta a törvényhozás vezetőit, hogy a karibi szigetországban több mint 2700 amerikai katona állomásozik és „segítséget nyújtanak a grenadai hatóságoknak a rend és törvényesség fenntartásában,,. a hamis beállítás mögött a sziget lakosságával szemben alkalmazott önkényes letartóztatások, razzizációk, kizsákolások, amelyekkel a megszállók igyekeznek megtörni a grenadaiak ellenállását az egyesült államok uralmával szemben, emlékeztet rá a taszsz.

reagan - a upi jelentése szerint - a levélben a „közeljövőre,, ígérte a csapatok kivonását, de kilátásba helyezte, hogy akkor sem távoznak maradéktalanul. bizonyos létszámú erőt továbbra is a szigeten hagynak a helyi rendőrség „kiképzésére, a biztonság előmozdítására és műszaki segítségnyújtásra,,.

a „helyi biztonság,, megszilárdításán buzgólkodik az amerikai tervek kiszolgálója, sir paul soon főkormányzó is. pénteki rádió beszédében közölte, hogy átszervezik a sziget rendőrségét, barbadosban és nagy-britanniában képeznek ki újabb rendőröket. azt is elmondta, hogy vizsgálatot indítanak a bishop miniszterelnök halálával végződött puccs ügyében és előkészítik a vádemeléseket.

M

1983.12.10.

az ideiglenes kormány elnökévé, mint jelentettük, nicholas brathwaite-t nevezte ki soon, alelnökévé alan kirtont. william demas, a karibi fejlesztési bank elnöke pedig az új kormány tanácsadója lesz. a választások pontos idejéről továbbra sem nyilatkozott a főkormányzó.

Lb ng ng
09.37 101283 1970

-.-

sk0016 4 230 mtik1018

közel-kelet - pravda /1. rész/

moszkva, 1983. december 10. /mti/ - jichak samir izraeli miniszterelnök legutóbbi látogatása során még magasabb szintre emelkedett az amerikai-izraeli katonai-stratégiai együttműködés és a politikai koordináció a két ország között - mutat rá a pravda szombati szerkesztőségi cikkében, majd a látogatást követő legújabb közel-keleti fejleményeket ismertette hangsúlyozva: nyilvánvaló, hogy washington és tel aviv nem merészkedne idáig, ha a fenyegetett arab országok egységes frontjával állna szemben.

ma már teljességgel világos, hogy bármennyit szónokoljanak is washingtonban az izraellel fennálló állítólagos „nézeteltérésekről,, és arról, hogy washington érdekei alapvetően a mértéktartó arab országokéval esnek egybe, e szavak célja kizárólag a fehér ház valódi céljainak, a közel-kelet feletti ellenőrzés megszerzésére való törekvésnek a leplezésére szolgálnak.

új mozzanatnak mindössze az tekinthető, hogy a washington és tel aviv között mindig is megvolt szoros kapcsolatokat most már nem is igyekeznek véka alá rejteni. izraelre hárul a fő szerep abban a veszélyes játékban, amelyet az egyesült államok immár haditengerészete és légiereje bevonásával a közel-keleten folytat, és amelynek során áttért az arab országok felfogatására. ez a fordulat egyenes következménye az amerikai „békekezdeményezéseknek,, és ezzel kapcsolatban érdemes emlékezni arra, hogy milyen következményekkel járt, amikor washingtonnak sikerült különalkut kötnie szadat akkori egyiptomi elnökkel.

most, miután idén tavasszal sikerült a camp david-ihoz hasonló alkut kényszeríteni libanonra, az egyesült államok könyörtelenül beavatkozik libanon belügyeibe, gyakorlatilag megakadályozza a nemzeti megegyezéshez vezető párbeszédet és meggátolja a libanoni belső rendezés létrejöttét.

M 10.10

miközben a nagyarányú amerikai katonai jelenlét a közel-keleten azzal a veszéllyel fenyeget, hogy a világnak ebben a térségében újabb vietnamra kerül sor, az egyesült államok az állítólagos szovjet fenyegetésre hivatkozva az arab országok „megmentőjének”, tünteti fel magát. libanon példáján bárki láthatja, mi a „megmentők”, valódi célja. /folyt./

hj/hi ng

09.44 101283 2199

--

sk0017 4 230 mtik1019

közel-kelet - pravda /2. rész/

nyilvánvaló, hogy az egyesült államok és izrael nem merne így cselekedni, ha tudná, hogy kihívásával az összes arab országok egységes cselekvése száll szembe. a közel-keleti helyzet jelenlegi alakulása újól megmutatja, hogy az egyes arab országok nemzeti érdekeinek külön-külön való védelme nem hozhat sikert, csupán a közös arab ügy védelme, az egyesült államokkal és térségbeli ügynökökkel, izraellel szembeni közös cselekvés. ez az az út, amelyen az arabok a múltban sikereket könyvelhettek el szuverenitásuk és függetlenségük védelmében, és csak ez az út hozhat sikert a jövőben is - hangsulyozza a pravda.

az egyesült államok és izrael jelenlegi magatartása joggal kelt aggodalmat a világ közvéleményében, kihívást jelent az egyesült nemzetek szervezetével szemben és durván sérti az ENSZ biztonsági tanácsának határozatait, amelyeknek célja libanon függetlenségének és területi épségének helyreállítása.

a szovjetunió határozottan elítéli az egyesült államok és izrael tevékenységét, és hangsulyozza, hogy szolidaritást vállal libanonnal, szíriával és a többi, függetlenségét védelmező arab országgal, amelyek fellépnek a közel-keleti rendezés véstjósító feltételeit rájuk erőszakolni igyekvő washington és tel viv ellen - hangsulyozza befejezésül szerkesztőségi cikkében a pravda.

hj/hi ng

09.49 101283 1363

10.10

--

sk0018 4 230 mtik1020

argentina

buenos aires, 1983. december 10. /ap/reuter/upi/ - élénk diplomáciai tevékenység közepette készülődnek argentinában raul alfonsinnak, az október 30-i választásokon elsöprő győzelmet aratott polgári radikális unió vezérének az elnöki tisztebe szombaton történő beiktatására. latin-amerikai államfők mellett buenos airesbe érkezett pierre mauroy francia és bettino craxi olasz miniszterelnök, daniel ortega, a nicaraguai kormányzó tanács tagja és az argentin fővárosba várják george busht, az egyesült államok alelnökét is.

ortega sajtóértekezletén kijelentette: kész találkozni az egyesült államok alelnökével, hogy erőfeszítéseket tegyenek a közép-amerikai konfliktusok megoldása felé. mi a béke mellett köteleztük el magunkat, még akkor is, ha az egyesült államok a háborúért küzd - mondotta.

craxi olasz miniszterelnök megérkezésekor úgy nyilatkozott, hogy alfonsin beiktatása nyomán radikális változás következik az argentin-olasz kapcsolatokban, mivel a dél-amerikai ország is radikális változáson megy át a demokráciához való visszatéréssel. craxi a tervek szerint vasárnap találkozik az új elnökkel. mint ismeretes, annak ellenére, hogy argentina lakosságának 45 százaléka olasz származású, a két ország kapcsolatai az utóbbi években feszültté váltak, mivel a katonai kormányzat megtagadta a tájékoztatást azoknak az olasz, illetve olasz-argentin állampolgárságu személyeknek a sorsáról, akik a hetvenes években a baloldal ellen folytatott hadjárat során eltűntek. számuk több ezerre tehető.

wr ng

10.06 101283 1547

ll

--

sk0019 4 230 mtik1021

kocsis zoltán

bukarest, 1983. december 10. /mti/ - nagyszerű hangversenyt adott csütörtökön és pénteken kocsis zoltán zongoraművész a román főváros hangversenytermében, az ateneulban: a george enescu filharmóniai szimfónikus zenekarral, mircea basarab vezényletével, rahmanyinov harmadik zongoraversenyét adta elő. a bravuros technikai felkészültséget igénylő rahmanyinov-művet kocsis zoltán előzőleg marosvásárhelyen is előadta és ott is kirobbanó sikert aratott. koncertjeire egyébként már napokkal előbb minden jegy elkelt és a hangversenyek után a magyar művészt valósággal megrohmozdták az aláírásgyűjtők, zenerajongók, akik már régóta ismerik briliáns képességeit. az enescu-zenekarral kocsis zoltán már 1976-ban fellépett és azóta is többször hangversenyezett romániában.

wa/hn ng

10.17 101283 0811

-.-

sk0020 4 300 mtik1022

afanaszjev nyilatkozata

tokió, 1983. december 10. /mti/ - a szovjetunió a fegyverkezési verseny megfékezéséért küzd, és a konfrontáció vagy a tárgyalások alternatíváját illetően a tárgyalások mellett van. a jelenlegi feltételek mellett azonban lehetetlen folytatni a leszerelési megbeszéléseket az egyesült államokkal - jelentette ki viktor afanaszjev, az szkp kb központi lapja, a pravda főszerkesztője. a tokiói lapokban szombaton megjelent nyilatkozatában utalt arra, hogy az új amerikai nukleáris eszközök nyugat-európai telepítése, és általában a reagan-kormány politikája miatt a szovjetunió a tárgyalásokkal kapcsolatos elvárásainak átértékelésére kényszerül.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

afanaszjev úgy vélekedett, hogy „abszolút lehetetlen”, a közepes hatótávolságú nukleáris rakéták korlátozásáról folytatott szovjet-amerikai tárgyalások újrafelvételére. ugyanakkor - hangsúlyozva, hogy személyes véleményéről van szó - nem zárta ki annak lehetőségét, hogy az egyesült államokkal a nukleáris leszerelésről való tárgyalások a későbbiekben komplett formában,

ll

azaz a hadászati, a közepes hatótávolságú és a taktikai nukleáris fegyverekre egyaránt kiterjedve folytatódhatnak.

afanaszjev a legutóbbi amerikai nyilatkozatokra utalva lehetségesnek mondta, hogy januárban a stockholmi európai leszerelési konferencia keretében sor kerülhet a szovjetunió és az egyesült államok külügyminiszterének találkozására, ugyanakkor úgy vélekedett: „nem hiszem, hogy ez a közvetlen leszerelési tárgyalások felé való, első lépést jelentené.”,

pl/dj ng
10.42 101283 1628

-.-

sk0021 4 300 mtik1023

nato - szovjet sajtó

moszkva, 1983. december 10. /mti/ - a nato külügyminisztereinek e héten brüsszelben megtartott tanácskozását értékeli szombati számában a pravda. a cikk írója megállapítja: a résztvevők által oly gyakran és erőteljesen hangoztatott atlanti szolidaritás valójában azt jelenti, hogy a tagállamok még fokozottabb mértékben rendelik alá magukat az egyesült államok politikájának. súlyos pénzügyi terheket vállalnak magukra, hogy elősegítsék az amerikai katonai tervek megvalósítását, az egyesült államok és a nato számára a szovjetunióval és a varsói szerződéssel szembeni katonai fölény kivívását.

az amerikai kormányzat olyan eszköznek tekinti a fennem hirdetett atlanti szolidaritást, amely lehetővé teszi számára, hogy szabadon megvalósítsa terveit és figyelmen kívül hagyja szövetségesei nemzeti érdekeit - mutat rá a pravda.

a cikk a továbbiakban utal rá, hogy az atlanti szolidaritás mind jelszó sem állja meg a helyét, hiszen mögötte egész sor komoly nézeteltérés húzódik meg. hangoztatását a nato vezetői mégis szükségesnek tartják, mivel így próbálják valami módon legalizálni lépésüket, amellyel a nyugat-európaiak többségének tiltakozása ellenére európába telepítik az új amerikai rakétákat. el akarják érni, hogy a nyugat-európai országok lakossága megbékéljen azzal a rendkívül veszélyes helyzettel, amely a kontinensen van kialakulóban.

a héten megtartott másik nato-tanácskozást, a hadügyminiszterek értekezletét, az ott hozott döntéseket elemzi az izvesztyijában valentyin falin, az ismert szovjet szemleirő. megállapítja, hogy a

ll

nato-hadügyminiszterek tanácskozásukon elfogadott nyilatkozatukban azt a látszatot igyekeznek kelteni, mintha a pillanatnyi szükség, a nato-országokat fenyegető állítólagos veszély hatására hozták volna meg a következő öt évre szóló fegyverkezési döntéseket. a nukleáris és hagyományos fegyverzet növeléséről elfogadott döntés azonban már két évvel ezelőtt megérlelődött a nato vezetőiben. azzal a céllal hozták meg, hogy a szovjetuniót minden olyan területen bekekényszerítsék a fegyverkezési hajszába, ahol annak költségei különösen súlyos teherként nehezednek a gazdaságra - hangsúlyozza cikkében valentyin falin.

fl/dj ng
10.51 101283 2231

-.-

sk0022 4 230 mtik1024

jugoszláv képviselőház - 1984. évi terv

belgrád, 1983. december 11. /mti/ - a jugoszláv képviselőházban befejeződött az 1984. évi társadalmi-gazdasági fejlesztési határozattervezet egyeztetésének első szakasza, amelyet most a képviselőknek az őket delegáló köztársaságok és tartományok bázisaiban folytatandó konzultációi követnek. a korábbi évek számos bírálatot kiváltott gyakorlata után az idén megvan a reális lehetőség arra, hogy még az év vége előtt elfogadják a fontos dokumentumot.

a kormány által előterjesztett fejlesztési tervezet elsődleges célja az, hogy határozott inflációellenes intézkedések révén megbízhatóbb feltételeket teremtsen az egységes jugoszláv piac keretein belül folyó gazdasági tevékenységhez, amelyben a gyártók szabadabb kezet kapnának termékeik árának a gazdasági törvényszerűségekkel összhangban történő megszabásánál. a termelés felélénkítését célzó intézkedéseken belül kiemelten ösztönöznék kívánják az exporttevékenység fokozását, hogy a kellő mennyiségű devizabevétellel biztosítani lehessen a súlyos külső adósságok törlesztését. jugoszláviának erre a célra jövőre több mint ötmilliárd dollárt kell előteremtenie, ami a várható devizabevételeknek körülbelül 45 százaléka. a külső fizetőképesség megőrzése érdekében az adósságok időben történő törlesztéséhez az országnak újabb kölcsönöket is fel kell vennie és erről már javában folynak a tárgyalások jugoszlávia hitelezőivel.

kd/hi ng

10.55 101283 1453

11.20

-.-

sk0023 4 230 mtik1025

közép-amerika

contadora - halasztás

panamaváros, 1983. december 10. /upi/ - a panamai külügyminisztérium pénteken - a korábbi értesüléseket megerősítve - hivatalosan közölte, hogy elhalasztották a contadora-csoport által kidolgozott közép-amerikai regionális békeszerződés aláírását, aminek még az idén meg kellett volna történnie.

a halasztás oka az, hogy az egyik érintett politikus állítólag nem tud elmenni a december 20-21-i találkozóra. a panamai külügyminisztérium szóvivője nem volt hajlandó közölni, ki ez a politikus, vagyis melyik országra hárul a felelősség a békeszerződés aláírásának elodázásáért, vagy esetleg a kezdeményezés teljes meghiúsulásáért.

a találkozót és az aláírást - ha egyáltalán sor kerül rá - valamikor januárban tartják meg.

ecuador - ortega

quito, 1983. december 10. /afp/ - a közép-amerikai népeknek a külföldi beavatkozást kizárva, maguknak kell dönteniük sorsukról - szögezte le az ecuadori külügyminisztérium pénteki nyilatkozatában, amelyet daniel ortega nicaraguai vezető rövid látogatása után tettek közzé quitóban.

ortega és osvaldo hurtado ecuadori elnök tárgyalásain a felek hangsúlyozták, hogy szigorúan be kell tartani a contadora-csoport által a közép-amerikai helyzet tárgyalásos rendezésére kidolgozott alapelveket.

salvador

washington/san salvador, 1983. december 10. /taszz/afp/upi/ - washingtonban a külügyminisztérium és a pentagon vezetőivel tárgyal vides casanova salvadori hadügyminiszter. látogatása megfigyelők szerint további katonai segélyek kieszárlására és arra irányul, hogy a salvadori kormány érdekeinek megfelelően előkészítse george bush alelnök salvadori látogatását. bush az amerikai sajtó szerint „minden vonatkozásában,, elemezni akarja a helyszínen a salvadori állapotokat.

riadókészültségbe helyezték pénteken a salvadori hazafiak egységeit, mivel katonai behatolás veszélye fenyeget honduras részéről - jelentette be a farabundo marti nemzeti felszabadítási

11.20

front. a felkelők rádiója közölte, hogy az elmúlt napokban a hondurasi hadsereg helikopterei sorozatos incidenseket provokáltak a hazafiak által felszabadított körzetekben. a fenyegető akciókkal párhuzamosan a határ térségében hondurasi-amerikai hadgyakorlat folyik.

ta ng
11.07 101283 2280

-.-

sk0024 4 230 mtik1026

egk - egyesült államok

brüsszel, 1983. december 10. /mti/ - a nyugat-európai közösség és az egyesült államok mezőgazdasági és acélkereskedelmi ellentéteiről tárgyalt george shultz amerikai külügyminiszter és a washingtoni kormány négy másik tagja /donald regan pénzügyminiszter john block mezőgazdasági miniszter, malcolm baldrige kereskedelmi miniszter és william brock külkereskedelmi kormányképviselő/ gaston thorn elnökkel és az európai közösségek bizottságának tagjaival. az egk és az egyesült államok között az áruforgalom értéke a múlt évben elérte a 90 milliárd dollárt. „kölsönösen egymásra vagyunk utalva, el kell kerülnünk mindenfajta kereskedelmi háborút, - jelentette ki shultz is, thorn is a megbeszélés után.

emnek ellenére a tárgyalásokon világosan kirajzolódtak a jelenlegi ütközési felületek a világ két vezető kereskedelmi hatalma között. ezek: az amerikai mezőgazdasági kivitel és a nyugat-európai acélkivitel.

az egk tervezett mezőgazdasági reformja keretében erősen korlátozni készül a hatalmas amerikai kukorica- és szójatakormány behozatalt, valamint különadót készül kivetni a növényi olajokra, amelyeknek 60 százalékát szintén amerikai behozataltól származik. john block mindkét intézkedés ellen élénken tiltakozott: „nem fogjuk eltűrni ezeket a korlátozásokat, - közölte.

megelégedéssel vette viszont tudomásul, hogy ugyancsak a reform keretében az egk néhány éven belül a világpiaci árszintre kívánja leszállítani gabonaárát, automatikusan megszüntetve ezzel az exporttámogatásokat, az egk és az egyesült államok közötti ellentétek másik régi forrását.

az acélkereskedelmet illetően malcolm baldrige elismerte, hogy az amerikai gyártók „egyre inkább elzárkózást sürgetnek, „ és hogy a washingtoni kormányzat emiatt megsértette a különleges acélok

12'34

terén az 1982-ben megkötött átfogó egk-amerikai acélkereskedelmi megállapodást. „az egyébként jól működött, és washington ki akar tartani mellette a maga részéről, - tette hozzá. nincs azonban változatlanul megegyezés a különleges acélok korlátozása miatt a gatt keretében fizetendő amerikai kártérítés összegéről. január 30-ig kellene erről megállapodni, különben az egk életbe léptet több kereskedelmi megtorló intézkedést, korlátozásokat amerikai vegyipari cikkek behozataltára.

mp/hi ng

11.41 101283 2321

-.-

sk0025 4 300 mtik1027

szudán

kairó, 1983. december 10. /mti/ - a szudáni kartum egyik börtönének udvarán pénteken végrehajtották az első csonkolást elrendelő ítéleteket. a 21, illetve 22 éves férfit a szeptember 9-én bevezetett iszlám törvénykezés alapján tolvajlás miatt ítélték kezük levágására. az elítéltek, akiket az amputálás előtt elkábítottak, tiltakozás nélkül hagyták, hogy félezres tömeg jelenlétében a vérpadra vezessék és ott egy-egy vörösre mázolt székre szijazzák őket. a börtönkórház ápolói által végrehajtott csonkolást orvosi vizsgálat előzte meg, utána pedig orvosi kezelés következett - jelentették a szemtanúk.

az iszlám törvényrendszer, a saria alapján szeptember óta hat ilyen ítéletet hoztak szudánban. a hatból négy fellebbezés alatt áll és ezek közül az egyik kéz és lábfej elvesztésére szól, mivel a bűnöst visszaesőnek találta az egyházi bíróság. tiltott alkoholfogyasztás vádjával - szeptember 9-én az alkoholfogyasztást is betiltották szudánban, és nimeri elnök személyesen nézte végig, amint a kiűritett bárók alkoholkészletét a nilusba öntik - negyven embert korbácsoltak meg szudánban, közöttük asszonyokat is.

a saria szó szerinti és barbár értelmezése szenvedélyes vitákat keltett a huszonnégy milliós országban, amelynek déli, keresztények és természeti vallások hódolói lakta, hat milliós részében lappangó polgárháború folyik. az arab észak és a fekete etnikumu dél 1972-ben meghirdetett békéjét veszélyezteti a gazdasági helyzet romlása és az a politika, amelyet a déliek elnyomónak tartanak. nimeri elnök - a déli törzsek szerint - eltért a nemzeti megbékélés politikájától: börtönbe záratott négy déli vezetőt és őrizetbe vétetett baloldali, muzulmán politikusokat is. a legnagyobb feltűnést szadik el-mahdi

12'34

vallási vezető letartóztatása keltette. a volt miniszterelnök az angolok ellen függetlenségi harcokat vívó mahdi sejk leszármazottja.

nimeri a sariát a politikai vezetők megkérdezése nélkül vezette be. hírek szerint még a muzulman politikai és egyházi vezetés sem támogatta az egypárti parlament által jóváhagyott ebbéli döntésében, amit feltehetően azért hozott, hogy megnyerje a lázadó déliek elleni hadviselést pénzzel támogató szaúd-arábia jóindulatát. a hírek szerint nem kapta meg nimeri egyiptom jóváhagyását sem, bár a két ország között ugynevezett integrációs államszerződés van érvényben, amelynek célja egyiptom és szudán egyesítése egy későbbi időszakban. egyiptomot zavarba is hozta a szudáni lépés. nimeri elnök egyébként, washingtoni és nyugat-európai körutja befejeztével, szombaton néhány órás látogatásra kairóba érkezik.

pk/dj ng
12.23 101283 2614

-. -

sk0026 4 230 mtik1028

rövid hírek

szyksznian wanda - kiállítás

szófia, 1983. december 10. /mti/ - szyksznian wanda grafikus alkotásaiból, grafikáiból, festményeiből, film- és reklámlakátjaiból, hanglez- és könyvborítóiból pénteken kiállítás nyílt a szófiai magyar intézetben. a dr. bunder todorov ilona művészettörténész rendezte és nagy érdeklődéssel fogadott kiállítást dimitar grozdanov művészettörténész nyitotta meg.

ripl-rónai - olasz lap

róma, 1983. december 10. /mti/ - a novemberben olaszországban megrendezett magyar hét kiemelkedő kulturális eseményéről, rippl-rónai józsef alkotásainak capitoliumi kiállításáról terjedelmes cikk jelent meg az avanti szombati számában. a teljes oldalt betöltő írás vázolja a nagy magyar festőművész életútját, pályájának jelentősebb állomásait és megállapítja: „a csodálatos kiállítás, jelentős mértékben hozzájárult ahhoz, hogy az olasz közönség közelebb kerüljön a századelő gazdag, magyar művészeti örökségéhez.

sl

bayülken

ankara, 1983. december 10. /reuter/ - haluk bayülken török hadügyminiszter pénteken közölte, hogy tárgyalásokra hívta meg andreasz papandreu görög miniszterelnököt a két ország között felmerült problémák rendezésére. bayülken elmondta, hogy a meghívást a nato-tagállamok hadügyminisztereinek a héten brüsszelben tartott tanácskozásán nyújtotta át papandreunak, aki egyben görögország hadügyminisztere is. a görög miniszterelnök válaszárol nem nyilatkozott.

ensz - elítélés

new york, 1983. december 10. /taszsz/ - az egyesült nemzetek szervezete határozatban ítélte el a chilei, a salvadori és a guatemalai diktatórikus rendszereknek saját népeik szemben alkalmazott terrorját. az ensz közgyűlésének hármas számú /szociális, humanitárius és kulturális ügyekkel foglalkozó/ bizottsága által elfogadott határozat követeli az alapvető emberi szabadságjogok visszaállítását a három latin-amerikai országban.

ék/dj-kir-wr ng
12.43 101283 1936

-. -

sk0027 4 300 mtik1029

izrael-pfsz-libanon /1. rész/

iböcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

bejrut, 1983. december 10. /mti/ - az izraeli hadiflotta szombatira virradóra folytatta az észak-libanoni tripoliban blokád alá helyezett palesztin bázisok ágyuzását. az izraeli naszádok 24 órán belül három alkalommal nyitottak tüzet a jasszer arafathoz hű egységek állásaira. a szárazföld felől - mint ismeretes - az ahmed dzsibril és abu musza vezette lázadók kerítették be a pfsz vb elnökét támogató 4000 harcost.

a palesztin egységek elszállítását vállaló athéni kormány bejelentette, hogy csak abban az esetben teljesítheti kötelezettségét, ha az egyesült államok, franciaország, nagy-britannia és olaszország, a libanonban csapatokat állomásoztató négy nyugati állam garantálja a görög hajók biztonságát. jasszer arafat ugyancsak tényleges katonai védelmet kért franciaországtól, olaszországtól és görögországtól - jelképes kíséret helyett.

sl

az izraeli szándékokra főként a tavaly Libanon ellen indított inváziót irányító ariel saron volt hadügyminiszter /jelenleg a kabinet tárca nélküli tagja/ nyilatkozataiból lehet következtetni. saron szerint arafatot nem engedhetik el élve tripoliból, nem adhatnak neki lehetőséget arra, hogy újjászervezze a független pfsz-t, amelynek a megsemmisítése a libanoni hadjárat legfőbb célja volt. a tábornok ezzel elismerte, hogy izrael a pfsz bázisainak teljes felszámolásáig nem tekinti befejezettnek a libanoni háborút. a megszállt dél-libanonban elszenvedett veszteségek tanúsága szerint a libanoni invázió nem oldotta meg izrael ,,biztonsági problémáit,,.

figyelemre méltó, hogy az izraeli agresszió kiterjesztése, eszkalációja az amerikai-izraeli stratégiai megállapodás nyomán következett be és az egyesült államok közvetlen katonai beavatkozásával párosul. safik el-vazzan libanoni miniszterelnök donald rumsfeld amerikai megbízott útján tiltakozott izrael észak-libanoni tengeri agressziója ellen, rámutatva, hogy izrael a palesztinok elszállításának megakadályozásával felruggja a philip habib közvetítésével tavaly létrejött csapatkivonási egyezményt. /folyt./

bz/dj ng
12.50 101283 2130

-.-

sk0028 4 300 mtik1030

izrael-pfsz-libanon /2. rész/

szórványos incidensektől eltekintve, a libanoni polgárháborús ellenfelek szombaton tisztelőben tartották a péntek este életbe lépett új ,,komoly,, tüzszüneti egyezményt, amelyet damaszkuszban kötöttek egyfelől a libanoni hadsereg, másfelől a haladó szocialista párt és az amal nevű siita szervezet képviselői.

amin dzsemajel libanoni elnök szombaton is folytatta tárgyalásait a parlamenti csoportok vezetőivel a libanoni válság rendezéséről, a nemzeti egységkormány megalakításáról, a bejrut térségére korlátozódó központi hatalom kiterjesztéséről. közben donald rumsfeld elsősorban az izraeli-libanoni megállapodás végrehajtásának a szükségességéről próbálta meggyőzni a keresztény jobboldal, a szunnita mohamedán körök és a siita amal vezetőit. libanoni kollégáját, elie szalemet fogadva abdel halim haddam

Aé 13.12

szíriai külügyminiszter pénteken megerősítette, hogy kormánya ragaszkodik a megállapodás érvénytelenítéséhez. szalem, aki szombaton rijadba érkezett, meglepéssel nyilatkozott damaszkuszi tárgyalásainak eredményéről, a libanoni rendezéssel kapcsolatban elhatározott szíriai-libanoni együttműködésről.

bz/dj ng
12.56 101283 1178

-.-

sk0029 4 230 mtik1031

eurorakéták - giscard d,estaing nyilatkozata

párizs, 1983. december 10. /mti/ - valéry giscard d,estaing volt köztársasági elnök a le figarónak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a nyugat-európai országoknak most, a genfi tárgyalások szünetelése idején, saját javaslatokat kellene kidolgozniuk az eurorakéták kérdéséről, amely elsősorban őket érinti. a volt elnök azt javasolta, hogy hozzanak létre egy ,,európai nukleáris biztonsági tanácsot,, a rakéta-telepítés által érintett országok képviselőiből és ezen belül dolgozzanak ki egy ,,közös vonalat,,.

a volt államfő mitterrand elnök külpolitikáját bírálva megállapította: mitterrand alapvető hibát követett el azzal, hogy megszakította a párbeszédet a szovjetunióval, ugyanakkor pedig ,,ellentmondó,, magatartást tanúsít az egyesült államokkal szemben. franciaország csak akkor játszhat szerepet a világpolitikában - hangsúlyozta -, ha ,,az egyesült államok igazi szövetségeseként viselkedik,, és semmi kétség sem merülhet fel e tekintetben, de ugyanakkor független magatartást tanúsít, mert csak így töltheti be ,,közvetítő és mérséklő szerepét,,.

giscard d,estaing hibásnak tartja, hogy mitterrand állást foglalt az eurorakéták kérdésében, ,,pedig az nem érinti közvetlenül franciaországot,, e magatartása haszontalannak bizonyult, mert nem sikerült megakadályoznia a nyugatnémet szociáldemokraták pálfordulását, viszont megfosztotta franciaországot attól a manőverezési szabadságtól, amely adott pillanatban lehetővé tenné számára a kezdeményezés megragadását.

a volt elnök rámutatott, hogy napjainkban nagyon veszélyes helyzet alakult ki, mert egyelőre nem lehetséges a közvetlen párbeszéd az egyesült államok és a szovjetunió között. ,,de gaulle

Aé

és két utódja,, /vagyis ő maga is/ ilyen helyzetben a szovjet vezetőkkel találkozási nagy szolgálatot tett volna a béke ügyének, előkészítve az amerikai-szovjet dialógus újrafelvételét - mondotta giscard d,estaing.

ds/hi ng

13.09 101283 1974

--

sk0030 4 230 mtik1032

ensz - emberi jogok

new york, 1983. december 10. /mti-reuter/ap/taszsz/ - az ensz közgyűlése pénteken ünnepi ülésen emlékezett meg az emberi jogok egyetemes nyilatkozata elfogadásának 35. évfordulójáról. jorge illueca, a közgyűlési ülés szakpanamai elnöke felidézte, hogy 1945-ben, az ensz san francisco-i alakuló értekezletén panama, kuba és mexikó javasolta, hogy a leendő alapokmányba vegyenek be egy, az emberi jogokról szóló nyilatkozatot.

javier perez de cuellar főtitkár az ünnepi ülésen elhangzott beszédében megállapította: a nyilatkozat előírásai 35 év alatt mit sem vesztek időszerűségükből. a legfontosabb emberi jog, az élethez való jog még ma sincs maradéktalanul biztosítva, és - a nemzetközi közösség többszöri elítélése ellenére - továbbra is fennáll a faji elkülönítés rendszere. a főtitkár ezért felhívta a kormányokat, hogy „ismerjék el kötelezettségeiket és hajtsák végre feladataikat az emberi jogok védelmében és érvényesülésük előmozdításában,,.

a közgyűlés végezetül közfelkiáltással határozatot fogadott el, amelyben elégedetten nyugtázza az emberi jogok terén elért vívmányokat és felszólít minden országot, hogy határozottan teljesítsék a nyilatkozat előírásait, továbbá a polgári és politikai jogokról, illetve a gazdasági, szociális és kulturális jogokról szóló nemzetközi egyezményeket.

reagan amerikai elnök szombatot az emberi jogok napjává nyilvánította az egyesült államokban. propagandisztikus nyilatkozatát az egyesült államok magasztalására és a szocialista országok rendszerének ócsárlására használta fel - az utóbbi egyébként a washington által támogatott dél-afrikai apartheid-rezsim és a salvadori halálbrigádok elítélésével próbálta ,,kiegyensúlyozni,,.

de

a közgyűlés ünnepi ülésén alan keys amerikai ensz-diplomata visszhangozta reagamat a szocialista országok elleni vádaskodásait, amelyeket oleg trojanovszkij szovjet ensz-nagykövet ,,rágalmazó koholmányokként,, utasított vissza.

addisz abában az afrikai egységszervezet titkársága a gyarmatosítás és a fajgyűlölet afrikai maradványainak haladéktalan felszámolását követelte az évfordulón.

lb ng

13.26 101283 2149

--

sk0031 4 230 mtik1033

rövid hírek

sielő az antarktiszon

tokió, 1983. december 10. /reuter/ - egy japán hivatásos sielő megmászta az antarktisz legmagasabb hegyét, majd az 5140 méteres magasságból siléceit használva ereszkedett le. a hegyen a hőmérő higanyszála mínusz 40 fokot mutatott, a szél pedig óránként 72 kilométeres sebességgel süvített, amikor a japán sielő felért a csucsra. a jeges ,,lesiklópálya,, hossz 20 kilométer volt.

panda-baj

washington, 1983. december 10. /upi/ - ling-ling még mindig nagyon beteg, de orvosai biznak benne, hogy az antibiotikumok megmentik a pandamackót a májbetegség miatti elpusztulástól. a medve egy hete szenved az ismeretlen eredetű kórtól, de szombatra már valamelyest javult az állapota. az egyesült államok nemzeti állatkertje 1972-ben kapta ajándékba kinától a medvét, ling-ling pedig a nyáron ajándékozta meg az állatkertet az első amerikában született pandabocccsal, amely azonban születése után három órával kimúlt.

tűz a műanyaggyárban

ulm, 1983. december 10. /upi/ - hatalmas tűz pusztított egy műanyaggyárban az nszk-beli elchingen városában, mérgező füstfelhőt bocsátva a környék fölé. a tüzoltók csak többórás küzdelem árán tudak urró lenni a lángokon. az épület teljesen kiégett. az anyagi kárt másfél millió márkára becsülik.

wr ng

13.40 101283 1316

de

--

sk0032 4 230 mtik1034

ogarkov

algir, 1983. december 10. /taszsz/ - szombaton befejezte algériában tett hivatalos baráti látogatását és hazautazott a nyíkolaj ogarkov marsall vezette szovjet küldöttség.

a szovjetunió fegyveres erőinek vezérkari főnökét, a honvédelmi miniszter első helyettesét fogadta mohamed benahmed abdelgani miniszterelnök, a nemzeti felszabadítási front politikai bizottságának tagja, mohamed serif messzadia, az nff kb állandó titkárságának vezetője, valamint ahmed talib ibrahimi külügyminiszter. a szovjet küldöttség megbeszéléseket folytatott algériai katonai vezetőkkel is.

a tárgyalásokon megvitatták a szovjet-algériai baráti kapcsolatok és együttműködés fejlesztésének kérdéseit és a legidősebb nemzetközi problémákat. a szovjet delegáció látogatást tett több katonai körzetben is.

wr éb

14.03 101283 0832

-.-

sk0033 4 230 mtik1035

kelet-nyugat - szeminárium

varsó, 1983. december 10. /pap/ - kétnapos nemzetközi szeminárium kezdődött pénteken varsóban a kelet-nyugati kapcsolatokkal összefüggő legfontosabb kérdésekről. a találkozón résztvevő, 17 európai országból, az egyesült államokból és kanadából érkezett politikusok, tudósok és szakemberek elsősorban azokat a problémákat vitatják meg, amelyek szorosan összefüggnek az európai bizalom- és biztonságerősítő intézkedésekkel és leszereléssel foglalkozó konferencia január 17-én stocholmban kezdődő első szakaszával. a szemináriumnak a nemzetközi kapcsolatok lengyel intézete ad otthont, a találkozó megszervezésében a hasonló svédországi intézmény nyújtott segítséget.

sl

az említett kérdéskörön belül a fórum résztvevői olyan témákban folytatnak eszmecsereket, mint a stocholmi konferenciával kapcsolatos bonyolult politikai összefüggések, a szakemberek közötti nem hivatalos kapcsolatok szerepe, valamint a kelet és a nyugat közötti feszültség csökkentésének lehetőségei.

gf éb

14.43 101283 1026

-.-

sk0034 4 230 mtik1036

gribkov - neues deutschland /1. rész/

berlin, 1983. december 10. /mti/ - a szocialista országok katonai ellenintézkedéseinek védelmi jellegére mutat rá a neues deutschland szombati számában anatólij gribkov hadseregtábornok, a varsói szerződés szervezete egyesített fegyveres erői törzsének főnöke.

háromhasábos cikkében gribkov részletesen elemzi az egyesült államok konfrontációs politikájának hátterét, a nemzetközi erőegyensúly megbontására irányuló törekvéseit. jóllehet - állapítja meg - már korábban is agresszivitás jellemezte az egyesült államok kül- és katonapolitikáját - amit az is bizonyít, hogy washington a világ legkülönbözőbb pontjain a második világháború befejeződése óta már 262-szer alkalmazott fegyveres erőszakot -, a jelenlegi amerikai kormányzat ténykedésére különösen jellemző az agresszivitás. reagan elnök és kormánya nyíltan sürgeti a kommunizmus felszámolását, teljes megsemmisítését. szemlátomást mindmáig nem értették meg - hangsúlyozza gribkov -, hogy a szocializmus ma már nemcsak elmélet, hanem objektív valóság.

az ilyen felhívásokat figyelmen kívül lehetne hagyni - folytatja -, ha az amerikai vezetés ésszerűtlen nyilatkozatai nem párosulnának ésszerűtlen cselekedetekkel, mindenekelőtt katonai vonatkozásban.

az egyesült államok és szövetségesei nukleáris potenciáljuk növelése mellett gyorsított ütemben halmozzák fel a hagyományos fegyvereket is.

az új amerikai közepes hatótávolságú rakéták nyugat-európai telepítése nem európa oltalmát szolgálja - írja cikkében gribkov. ezek a rakéták „békés városokra, ipari létesítményekre irányulnak, mindarra, amit testvérországaink népei békés munkával megalkottak. közvetlenül fenyegetik biztonságukat, rendkívüli mértékben veszélyeztetik a békét,..

„ilyen körülmények között mit tehetnek a varsói szerződés tagállamai? kockára tehetik-e biztonságukat. nem, ezt nem tehetik és nem is fogják megtenni. /folyt./

bj/im éb

15.21 101283 1952

-. -

sk0035 4 230 mtik1037

gribkov - neues deutschland /2. rész/

a kialakult helyzet minden vonatkozását gondosan mérlegelve, kényszerítve érzik magukat a szocialista közösség államai arra, hogy pótlólagos intézkedéseket tegyenek biztonságuk oltalmára. ezekkel az intézkedésekkel kívánják biztosítani mindenekelőtt a nato és a vszsz erőegyensúlyát, amely a nemzetközi stabilitás fontos tényezője, és megfelelő ellensúlyt teremteni Európában a nato nukleáris fegyverzetének erősödésével szemben.

elhatározták, hogy a szovjetunió európai részén hatálytalanítják a közepes hatótávolságú szovjet nukleáris rakéták telepítésének moratóriumát.

az ndk és csehszlovákia területén meggyorsítják a nagyobb hatótávolságú hadműveleti-harcászati rakéták telepítésének munkálatait.

megfelelő ellenintézkedéseket irányoztak elő, amelyek magának az egyesült államoknak a területét érintik. ezek eredményeként az egyesült államokat és az új rakéták telepítésére kiválasztott nyugat-európai országokat fenyegető veszély egyenértékű lesz azzal a veszéllyel, amelynek a szovjetuniót és szövetségeseit akarja kiténi az egyesült államok., /folyt./

bj/im éb

15.30 101283 1144

-. -

sk0036 4 230 mtik1038

első vonal - ítélet

róma, 1983. december 10. /mti/ - a torinói esküdtszék szombaton ítéletet hirdetett az „első vonal”, nevű terrorista szervezet 134 vádlottjának perében, akiket az 1976 és 1980 közötti időszakban elkövetett 106 különböző bűncselekményért, köztük gyilkosságért vontak felelősségre.

a bíróság a tiznapos tanácskozás végén, általános vélemény szerint, enyhén ítélkezett: az ügyész által megjelölt 32 személy helyett mindössze 9 terroristával szemben alkalmazták az olaszországban kiszabható legsúlyosabb büntetést, az életfogytiglani fegyházat. további hat vádlottat 30, kilencet pedig 20 évi elzárással sújtottak.

a bűnüket megbánó és a hatósággal együttműködő terroristákat kedvezményes elbánásban részesítő törvény alapján feltételesen szabadlábra helyezték a felforgató szervezet két volt vezetőjét: michele viscardit és marco donat-cattint. az utóbbi, mint ismeretes, carlo donat-cattin vezető kereszténydemokrata politikus fia.

rómában valószínűnek tartják, hogy az újabb enyhe ítélet fokozni fogja az olasz igazságszolgáltatásról folytatott polémiaát.

kir/im se éb

15.33 101283 1123

-. -

sk0037 4 230 mtik1039

rakétaellenes tüntetések

mutlangen, frankfurt, 1983. december 10. /upi, ap/ - a német szövetségi köztársaságban szombaton több ezer ember tüntetett az amerikai rakéták telepítése ellen. a stuttgarttól 57 km-re fekvő mutlangeni amerikai támaszpontonál hétezeren vonultak fel, a rendőrség és a katonaság szögesdróttal vette körül a bázist, ahol pershing-2-eket telepítenek. frankfurtból négyezeren vonultak a hauseni amerikai hadianyagraktárhoz. többszázan tüntettek karlsruhe központjában is. a szombati megmozdulások békésen zajlottak le. egy nappal korábban a rendőrség 204 személyt vett őrizetbe a tüntetők közül.

varsó, 1983. december 10. /taszsz/ - háboruellenes felvonulást tartottak pénteken wroclaw utcáin az amerikai rakéták európaiba telepítése elleni tiltakozás jegyében. a menetben részt vettek második világháborús veteránok is.

koppenhága, 1983. december 10. /taszsz/ - az atomleszerelést és az amerikai rakéták telepítésének megakadályozását követelték pénteken a dán békemozgalom koppenhágában tüntető tagjai. a nemzetközi leszerelési hét keretében szervezett menet odavonult mindazon nyugat-európai országok nagykövetségéhez, amelyek közepes hatótávolságu amerikai rakétákat fogadnak be. a tüntetés fáklyás felvonulással ért véget az amerikai nagykövetség előtt.

brüsszel, 1983. december 10. /taszsz/ - a genfi eurohadászati tárgyalások megszakadása egyenes következménye annak, hogy anglia, az nszk és olaszország kormánya beadta a derekát a reagan-kormányzatnak és hozzájárult, hogy területén közepes hatótávolságu nukleáris rakétákat telepítsenek - jelentette ki louis van geyt, a belga kommunista párt elnöke pénteken egy brüsszeli sajtóértekezleten. ha ez az irányzat folytatódik nyugat-európa az amerikai kormány kalandorpolitikájának függvényévé válik - jelentette ki a politikus.

london, 1983. december 10. /taszsz/ - angliában pénteken háromnapos tiltakozási kampány kezdődött a robotrepülőgépek ottani telepítése miatt. elítélik a thatcher-kormány engedékenységét amerikkával szemben. vasárnap a békemozgalom résztvevői nagygyűlést tartanak a greenham-commoni támaszpontnál.

ta se éb

15.39 101283 2149

..

sk0038 4 230 mtik1040

gribkov /3. rész/

„a kollektív védelem növekvő szükségének figyelembe vételével olyan intézkedéseket tesznek a varsói szerződés tagállamai egyesített fegyveres erőinek további fejlesztésére és tökéletesítésére,, amelyek megfelelnek a nato-tömb háborús előkészületei új jellegének és annak a fenyegetésnek, amely a szocialista közösség országainak biztonságát éri.

többek között fokozzák az egyesített fegyveres erők harckészültségét, hogy elhárítsák az ellenfél esetleges agresszióját, és képességüket, hogy rendkívüli helyzetben is eleget tegyenek feladatuknak. ebből a célból a legújabb technikával és fegyverzettel biztosítják a szövetséges csapatok és flották jobb felszereltségét, tökéletesítik szervezeti strukturájukat, csökkentik a csapatrészeknél és kötelékeknél, kivált a légvédelemnél és a légierőnél a harckészültség megteremtéséhez szükséges időt. intézkedéseket tesznek a szárazföldi, légi és tengerészeti fegyveres erők harci kiképzésének fokozására.

különleges figyelmet fordítunk a vezető szervek, kötelékek és csapatrészek kiképzésének tökéletesítésére, hogy elláthassanak minden konkrét feladatot, amely az agresszor által kirobbantott háború esetén adódhat.

az egyesített fegyveres erők keretében az egész tevékenység fontos láncszeme lesz a hagyfoku forradalmi éberség biztosítása, tekintettel az imperializmus agresszív fondorlataira és ideológiai diverziójára. ez bevált és megbízható fegyverünk. továbbra is erősítjük a testvéri hadseregek harci közösségét és a szövetséges fegyveres erők összeforrottságát.

különösen hangsúlyozni kell, hogy ezek az intézkedések nem a katonai fölény kivívására irányulnak az egyesült államokkal és a nato-tömbbel szemben és nem más népek biztonságának kárára történnek. kizárólag védelmi jellegűek, amelyeket a békéért érzett aggodalom diktál, és nem haladják meg a biztos védelem szükségességének mértékét,, - írja anatólij gribkov.

bj/im éb

15.41 101283 1947

..

sk0039 4 230 mtik1041

melléklet magyarországról

párizs, 1983. december 10. /mti/ - a pörizsban megjelenő international herald tribune szombati számában öt oldalas mellékletet közölt a magyar gazdaságról. a képekkel gazdagon illusztrált melléklet cikkei áttekintést nyújtanak a magyar gazdaság főbb kérdéseiről. a bevezető cikk hangsúlyozza, hogy a magyar gazdaságpolitika alapelve a folyamatosság és a rugalmasság. a cikkek között szerepel beck tamásnak, a magyar kereskedelmi kamara elnökének a lap számára adott nyilatkozata a kereskedelmi kamara működéséről. külön cikkek foglalkoznak a magyar külkereskedelemmel, a vegyes vállalatok alapításával, valamint az idegenforgalommal. a melléklet hasznos tanácsokat ad a magyarországra utazó üzletembereknek.

ds/im éb

15.46 101283 0765

--

sk0040 4 230 mtik1042

kinai ideológiai problémák

peking, 1983. december 10. /mti/ - a „szellemi szennyeződés”, ellen kinában október második fele óta folyó biralathullám korlátok közé szorítását szorgalmazta, egyben a „szellemi szennyeződés”, ismérveit fogalmazta meg teng li-csün, a kkp kb propagandaosztályának vezetője egy pekingi ideológiai értekezleten, melyről a zsenmin zsipao, a kkp központi lapja szombaton számolt be.

teng li-csün szerint tisztázni kell, hogy kinában mit értsenek „ideológiai fertőzésen”, s úgy foglalt állást, hogy az nem más, mint „a burzsoázia és más kizsákmányoló osztályok hanyatló eszméinek, a szocializmussal, a kommunizmussal és a párt vezető szerepével kapcsolatos kételyeknek a terjesztése”. teng li-csün szorgalmazta, hogy a „fertőzést”, fel kell számolni, „de ami nem tartozik ide, nem szabad szellemi /ideológiai/ fertőzésnek nevezni, s nem szabad azzal összekeverni. világos határokat kell huznunk, s nem szabad a kört szélesíteni”. a kkp központi bizottsága úgy döntött, hogy a vidéken nem fogják meghirdetni az „ideológiai fertőzés”, felszámolásának jelszavát.

a kb propagandaosztályának vezetője kijelentette, hogy a gazdasági építésre kell összpontosítani, de a pártbizottságoknak minden szinten nagy jelentőséget kell tulajdonítaniuk a politikai tudatosság növelésének. teng li-csün hangsúlyozta, hogy az ideológiai és a politikai munkát nem hogy gyengíteni, de erősíteni kell.

az ipari üzemekben folyó ideológiai és politikai munkáról szóló konferencia híre mellett, ugyancsak szombaton közölték a kínai fővárosban, hogy a közvetlenül a kkp központi bizottságához tartozó osztályokon, valamint minisztériumokban kéthetes kurzusokat tartanak a pártmegerősítési kampányhoz megjelölt dokumentumok tanulmányozására.

nc/im éb

16.08 101283 1796

--

sk0041 4 230 mtik1043

genf - usa /1. rész/

washington, 1983. december 10. /mti/ - az egyesült államok változatlanul „kivárára”, rendezkedik be a fegyverzetkorlátozási tárgyalásokon, s nem hajlandó változtatni azon a taktikán, amely az egyoldalú szovjet engedményektől tette függővé az előremenetelt.

az amerikai külügyminisztérium egy magasrangú tisztségviselője a washingtoni külföldi sajtóklubban pénteken arról tájékoztatta a tudósítókat, hogy az egyesült államok februárra javasolta a genfi salart tárgyalások felújítását genfben, mielőtt a szovjetunió az amerikai rakétatelepítés miatt bejelentette volna, hogy mivel az új helyzet átértékeléseket igényel, nem tűzik ki az újabb tárgyalási forduló időpontját.

e hivatalos amerikai vélemény arra vall, hogy washington továbbra sem hajlandó változtatni a maga álláspontján, s most egyszerűen megpróbál „nyomást gyakorolni”, a másik félre, hogy a régi keretek között folytassa a tárgyalásokat. ugyanakkor az amerikai fél makacsul ragaszkodik a „nulla változathoz”, a középhatótávolságu rakétákról folytatandó tárgyalásokon, a szovjetunió által elutasított „leépítési”, incitványhoz a stratégiai rakéták esetében, ellenzi továbbá a két tárgyalássorozat egyesítését és különösen azt zárja ki, hogy a tárgyalások esetleges egyesítését követően a francia és a brit nukleáris rakétákról tárgyaljanak.

washington, hogy elkerülje a tárgyalások szándékos lehetetlenné tételének látszatát, most azt a benyomást igyekeznek kelteni a közvéleményben, hogy a tárgyalási folyamat a szovjetunió hibájából került kátyuba, s miután három hónappal ezelőtt megakadályozta gromiko szovjet külügyminiszter new yorki látogatását, s ezzel a soros amerikai-szovjet külügyi találkozót, most, az amerikai rakétatelepítés megkezdése után, s az amerikai választási kampány kezdetén, amikor a politikai eszmecsere már sokkal alacsonyabb határfokú lehet csak, a külügyminiszteri találkozó, sőt egy csúcstalálkozó hívének pózában tetszeleg. /folyt./

br/im éb

16.18 101283 1997

--

sk0042 4 230 mtik1044

genf - usa /2. rész/

a szombati the new york times első ízben veti fel annak lehetőségét, hogy a genfi tárgyalások kudarcra a reagan kormányzat stratégiai-politikai tévedésén mulott. hedrick smith, a szovjet-amerikai kapcsolatok ismert szakértője hírelemzésében rámutat: a reagan kormányzat központi feltevése az volt, hogy a legjobb út a szovjetunió kompromisszumokra kényszerítéséhez az amerikai stratégiai nukleáris erőket erősítésén és az amerikai rakéták Európába telepítésén keresztül vezet. lehet, hogy ennek a stratégiának később meglesz az eredménye. de jelen pillanatban a bizonyítékok ennek az ellenkezőjét mutatják.

olyan tekintélyes amerikai szovjetszakértők, mint marshall shulman, a columbia egyetem tanszékvezetője, carter volt tanácsadója, szintén beismerik: „a kormányzat elképzelése arról, hogy a fegyverkezés majd engedékenyvé teszi a szovjeteket, teljesen hibás volt. pontosan az ellenkező hatást fogják elérni.,,

br/im éb

16.27 101283 0981

--

sk0043 4 230 mtik1045

zsivkov-usztyinov

szófia, 1983. december 10. /mti/ - todor zivkov, a bkp kb főtitkára, a bolgár államtanács elnöke szombaton fogadta dmitrij usztyinovot, a szovjetunió marsallját, az szkp kb politikai bizottságának tagját, a szovjetunió honvédelmi miniszterét, aki katonai küldöttség élén tartózkodik hivatalos baráti látogatáson bulgáriában. a rendkívül szívélyes, elvtársi légkörű megbeszélésen érintették a párt- és az államközi kapcsolatok széles körét.

ék/im éb

16.38 101283 0489

--

sk0044 4 230 mtik1046

argentina - elnöki beiktatás

buenos aires, 1983. december 10. /ips/pl/upi/taszsz/ - raul alfonsin, az október 30-i argentin elnökválasztások győztese szombaton letette hivatali esküjét, s ezzel az ország 42. államfője lett. a szombati beiktatási ceremónia keretében alfonsin az ujonnan megválasztott kongresszus előtt felolvasta a lakossághoz intézett üzenetét, majd a kormánypalotában átvette az államfői tisztség jelképeit: az elnöki pálcát és a vállszalagot. a polgári radikális unió jelöltjeként hatalomra jutott raul alfonsin személyében nyolc éves katonai kormányzás után először kerül polgári politikus az államfői székbe.

a hivatali eskü után, amelyet az elnök victor martinez alelnökkel együtt tett le a törvényhozó testületben, alfonsin felolvasta első elnöki üzenetét, s ebben felvázolta, milyen intézkedéseket kíván hozni az ország gazdasági talpraállítása és a demokrácia helyreállítása érdekében. biztosította az ország lakosságát, hogy kormánya tiszteletben tartja majd az emberi jogokat, és megígérte, hogy felelősségre vonják majd a korábbi visszaélésekért felelős katonai személyeket. reformokat helyezett kilátásba a gazdasági élet minden területén, s hangsúlyozta, hogy méltányos módon fogja rendezni a negyven milliárd dolláros külföldi adósságok törlesztése átütemezésének kérdését. külpolitikai téren argentina a viszályok békés uton való rendezését részesíti előnyben, független, elsősorban az el nem kötelezettek mozgalmához kötődő külpolitikát kíván folytatni - hangsúlyozta az új elnök, majd ígéretet tett: országa a nemzetközi szervezetek keretében mindent

kül

- 40 -

1983.12.10.

megtesz, hogy visszaszerezze a falkland/malvin/-szigetek feletti fennhatóságot.

buenos aires, 1983. december 10. /taszsz/ - a raul alfonsin argentin elnök beiktatásán buenos airesben tartózkodó szovjet küldöttség tagjai szombaton találkoztak az argentin nemzeti kongresszus vezetőivel. a megbeszélésen a szovjet küldöttség vezetője, antanasz barkauszkasz, a legfelsőbb tanács elnökségének elnökhelyettese felvázolta a legfontosabb nemzetközi kérdésekben elfoglalt szovjet álláspontot, az argentin vendéglátók pedig kifejtették az ország jövőbeni külpolitikájának főbb elveit. megvitatták a szovjet-argentin kapcsolatok továbbfejlesztésének kérdéseit is.

gf éb

16.48 101283 2279

-. -

sk0045 4 230 mtik1047

nimeri-mubarak

kairó, 1983. december 10. /mti/ - szombaton néhány órát kairóban töltött, majd kenyába utazott tovább dzsafari nimeri szudáni elnök. tájékoztatta az egyiptomi államfőt amerikai és nyugat-európai tanácskozásainak eredményeiről. nimeri nyugati segítségért folyamodik, hogy urrá legyen a déli nyugtalanságon és szudán fizetési gondjain.

amikor a két államfő közösen sajtóértekezleten kérdéseket tettek fel nimerinek és mubaraknak az egyesült államok és izrael szövetségének erősödéséről, nimeri kifejtette: mindennek az az oka, hogy „bizonyos kisebb, a harmadik világhoz tartozó országok,, lehetőséget adnak a nagyhatalmaknak a térségben való fellépésre. mubarak kijelentette: az amerikai-izraeli együttműködés „már korábban is megvolt, nincs benne semmi új,,.

az észak-libanoni tripoli köré vont izraeli tengeri blokádot mubarak a feszültséget szító, ellenséges akciónak nevezte, de - mint mondotta - nem nevezné az arafat-féle erők ellen irányuló izraeli fenyegetést a szó szoros értelmében blokádnak.

kül

- 41 -

1983.12.10.

ugyanaznap mubarak másfél órás megbeszélést folytatott larry smith és dan glickman amerikai képviselőkkel. a megbeszélés után mubarak tagadta azt a feltételezést, hogy a washington-jeruzsálem tengelyt egyiptom a saját újabb követeléseinek alátámasztására akarja kihasználni.

pk/im éb

17.08 101283 1342

-. -

sk0046 4 230 mtik1048

a szerkesztőségek figyelmébe!

kiegészítés az mtik1045-ös /zsivkov-usztyinov/ hirhez:

todor zsvikov átnyújtotta dmitrij usztyinovnak a georgi dimitrov érdemrendet, amivel néhány héttel ezelőtt tüntette ki másodszor a bolgár államtanács a bkp és az szkp, a két ország és a két nép közötti sokoldalú együttműködéséhez, a testvérországok hadseregei közötti fegyverbartáság megszilárdításához való hozzájárulásáért, 75. születésnapja alkalmából.

ék/im éb

17.08 101283 0513

-. -

sk0047 4 230 mtik1049

a szerkesztőségek tájékoztatására!

berlinguer moszkvába látogat?

moszkva, 1983. december 10. /ansa/ - enrico berlinguer, az olasz kp főtitkára esetleg nemsokára moszkvába látogat - jelentette az olasz hírügynökség moszkvai irodája a szovjet fővárosban tartózkodó két olasz kommunista vezető kijelentéseire hivatkozva.

gerardo chiaromonte és gianni cervetti, az okp vezetőségi tagjai azt mondták, hogy berlinguer a genfi tárgyalások megszakadása és az eurorakéták telepítése miatt kialakult helyzetről tárgyalna a kreml vezetőivel.

cervetti kijelentette: „megvitattuk /a szovjet féllel/, mikor és hogyan válhatna hasznossá berlinguer látogatása a béke és a leszerelés ügye szempontjából,„.

berlinguer tavaly novemberben, leonyid brezsnyev temetésén járt moszkvában, de nem tárgyalt a szovjet vezetőkkel. hivatalos tárgyalást legutóbb 1979-ben folytatott moszkvában brezsnyevvel.

az okp főtitkára jelenleg bukarest vendége, majd berlinbe utazik, december végén pedig belgrádba látogat.

se éb

17.13 101283 1081

--

sk0048 4 230 mtik1050

usia - új feladatok

washington, 1983. december 10. /taszsz/ - washingtonban nagy pompával és felhajtással ünnepelték az egyesült államok tájékoztatási hivatala /usia/, az amerikai propaganda irányító szerve fennállásának 30. évfordulóját.

a hidegháboru hullámán 1953-ban létesített usia többször cserélt nevet és gazdát, de mindvégig hű maradt önmagához és feladataihoz: a tények elferdítésével, a mindenkorai céloknak megfelelően hirdette az amerikai agresszív politikát, viselt lélektani háborút a szocialista

országok ellen, terjesztette a militarista gondolatokat szerte a világon, s magasztalta az amerikai életformát.

a usia valóságos második fénykorát éli a reagan-kormányzat alatt. központjában 1800 alkalmazottat foglalkoztatnak, s a jelenlegi pénzügyi évben 642,3 millió dollárt bocsátottak rendelkezésére feladatainak finanszírozására, szemben az előző évi 44,3 millióval. jövőre 806,2 millió dollárra tervezik felemelni a rendelkezésére bocsátandó összeget.

a usia közvetlen irányítása alá tartozik az „amerika hangja,, rádió, amely hetente 956 óra műsort sugároz 42 nyelven, s a szocialista országok elleni propaganda egyik fő szócsove. mérgezi a nemzetközi légréteget és - a washingtoni politikával összhangban - szítja az országok és népek közti megnevelést. most még jobban ki akarják használni lehetőségeit. mint az ünnepség diszvendége, jeane kirpatrick, az egyesült államok állandó ENSZ-képviselője kijelentette: „az amerika hangjának a világ minden nyelvén adnia kell, kivétel nélkül,„.

reagan elnök a 30. évforduló alkalmából küldött üzenetében többek között így fogalmazott: „büszkéek vagyunk mindarra, amit az usia csinál,„.

se éb

17.48 101283 1695

.-

sk0049 4 230 mtik1051

rövid hírek

berlin: tudományos konferencia

berlin, 1983. december 10. /taszsz/ - németország kommunista pártja megalakulásának 65. évfordulója tiszteletére nemzetközi tudományos konferenciát tartottak berlinben. a találkozón csehszlovákia, lengyelország, magyarország, az ndk, az nszk, nyugat-berlin, románia és a szovjetunió kommunista és munkáspártjainak képviselői vettek részt.

shultz

tunisz, 1983. december 10. /ap/ - george shultz amerikai külügyminiszter szombaton tuniszból marokkóba utazott, miután a tunéziai fővárosban habib burgiba elnökkel a közel-keleti helyzetről

tárgyalt. az amerikai diplomácia vezetője sedli klíbiivel, az arab liga főtitkárával is találkozott.

botha

johannesburg, 1983. december 10. /ap/ - roelof /pik/ botha, a dél-afrikai köztársaság külügyminisztere kéthetes nyugat-európai körutja befejeztével szombaton hazaérkezett. botha útja során nagy-britanniába, az nszk-ba, portugáliába és olaszországba látogatott.

görög tartályhajó

bahrain, 1983. december 10. /reuter/ - az arab/perzsa-öbölben, katar partjaitól tizenöt kilométernyire szombaton kigyulladt egy görög tartályhajó, amely mintegy 40 ezer tonna nyersolajat szállított. a tüzet nem sikerült még eloltani, de a legújabb jelentések szerint sikerült kimenteni a vízijármű legénységét. a szerencsétlenség oka egyelőre ismeretlen. az öböl környezetvédelmével foglalkozó - bahreini székhelyű - szervezet közölte, hogy a hajó katar olajat szállított.

egyiptom - vasuti szerencsétlenség

kairó, 1983. december 10. /mti/ - veszteglő személyvonatba rohant egy gyorsvonat kairó közelében szombaton. négy ember életét veszítette és mintegy ötven megsebesült - jelentette a rendőrség. a baleset oka az volt, hogy a gyorsvonat vezetője nem vette észre a tilos jelzést a nyílt pályán.

gf pk éb

17.52 101283 1848

-. -

sk0050 4 230 mtik1052

nszk-beli tüntetés /kieg. mtik1139 sz. hírünkhöz/

mutlangen, 1983. december 10. /upi, reuter/ - a rendőrség vizágyukkal oszlatta szét a hauseni amerikai hadianyagraktárnál tüntető tömeget. a tüntetők kövekkel dobálták meg a rendőröket.

negyven tüntetőt őrizetbe vettek.

se éb

17.53 101283 0299

-. -

sk0051 4 230 mtik1053

bam - minisztertanácsi bizottság

moszkva, 1983. december 10. /mti/ - moszkvában ülést tartott a szovjetunió minisztertanácsának a bajkál-amur vasutvonal építését felügyelő bizottsága.

az ülésen, amelyen gejdar alijev, az szkp kb pb tagja, a minisztertanács elnökének első helyettese elnökölt, megállapították, hogy bár a szibériai ásványkincsek hasznosítása szempontjából rendkívül fontos vasutvonal gyors ütemben készül, s az építők évről-évre túlteljesítik a tervben megszabott feladatokat, a bam egyes objektumainak építése nem a megfelelő ütemben folyik, s az elvégzett munkák gyakran gyenge minőségűek.

ezért a bizottság kötelezte az építkezésért felelős minisztériumokat és országos főhatóságokat, hogy 1984-ben a vasutvonal teljes hosszában fejezzék be a bam fővonalának lefektetését. e szervek feladatává tette a bizottság azt is, hogy a jövő évben jelentősen javítsanak a vasutvonal végleges használatbavételét lehetővé tevő munkálatokon, gyorsítsák meg az üzemeltetéshez szükséges épületek és a pályaudvari sinpályák építését.

fl/im éb

18.36 101283 1079

-. -

sk0052 4 230 mtik1054

reagan - libanon

washington, 1983. december 10. /mti/ - az egyesült államok folytatni fogja felderítő repüléseit libanonban, jelentette ki szombati rádióbeszédében reagan elnök.

az elnök szerint az egyesült államok „nagy mérsékletet, tanusított libanonban. reagan azt ígérte, hogy „az amerikai diplomácia megkésztetési erőfeszítéseit, a csapatkivonási egyezmény végrehajtása érdekében, de ismét nem hagyott kétséget: ragaszkodik ahhoz az egyezményhez, amelyet szíria megkérdezése nélkül kötöttek izrael, a bejruti kormány és az egyesült államok.

az elnök nagy reményeket fűz rumsfeld különleges megbízatású nagykövet visszatéréséhez a térségbe, jóllehet nem kevésbé tekintélyes elődei - philip habib, majd robert mcfarlane kudarcot vallottak az amerikai rendezési terv végrehajtásában. az amerikai tengerészgyalogosok távozása csak akkor lehetséges „ha biztosítva lesz az összes csapatok kivonása,„.

ez utóbbi kötelezettségvállalás magyarázataként reagan a megszokott módon a szovjetunió állítólagos jelenlétére hivatkozott, s libanont „a nyugati világ gazdaságilag létfontosságú területének,„ nevezte.

br/im éb

18.41 101283 1158

-.-

sk0053 4 230 mtik1055

latin-amerika

usa - titkoszolgálatok

washington, 1983. december 10. /taszsz/ap/ - reagan amerikai elnök pénteken aláírta azt a törvénytervezetet, amely meghatározza, mekkora pénzüsszeget szán washington a jelenlegi költségvetési évben a hírszerzéssel és elhárítással foglalkozó kormányzati tevékenységére. bár az összeg mértékét titokban tartják, ismeretessé vált, hogy washington 24 millió dollárt fordít a közeljövőben a cia nicaragua elleni felforgató tevékenységének fedezésére, a szövetségi nyomozó hivatal /fbi/ pedig 13,8 milliót kap különböző „terrorista-ellenes,„ akciók szervezésére.

bolivia - sztrájkfelhívás

la paz, 1983. december 10. /bolpres/ - a bolíviai munkásközpont /cob/ szombaton 48 órás sztrájkot hirdetett meg a jövő hétre. az ország dolgozóinak legnagyobb részét tömörítő cob a munkabérek rendezésével kapcsolatos követeléseinek kiván nyomatékot adni a munkabeszüntetéssel. a szakszervezeti szövetség ugyanis azt követeli, hogy az infláció mértékének megfelelően, a mozgóbérskála rendszerének bevezetése után rendezzék a béreket, különös tekintettel a minimálbérekre. a mozgóbérskála kérdésében még nincs egyetértés a szakszervezet és hernán siles zuazo elnök kormánya között. a demokratikus átalakulások irányvonalát követő bolíviai vezetésnek az az ellenérve, hogy az ország jelenlegi súlyos gazdasági helyzete nem teszi lehetővé ennek a bérezési rendszernek a hirtelenszerű bevezetését.

a kormány és a cob között már folynak a tárgyalások a vita megoldásáról. a szakszervezeti szövetség jelezte: visszavonja sztrájkfelhívását, ha a tárgyalások eredménnyel járnak.

gf éb

18.48 101283 1648

-.-

sk0054 4 230 mtik1056

genfi nemzetközi kollokvium

genf, 1983. december 10. /taszsz/ - genfben befejezte munkáját az európai biztonság kérdéseivel foglalkozó nemzetközi kollokvium. a három napos találkozó résztvevői megvitatták az atomfegyverek korlátozásával és csökkentésével összefüggő legfontosabb kérdéseket, valamint azokat az intézkedéseket, amelyek révén elkerülhető lehet az atomháború.

a felszólalók többsége hangsúlyozta, hogy egy esetleges atomkatasztrófa az egész emberiséget pusztulással fenyegetné. egy amerikai nyugalmazott altengernagy például kifejtette, hogy az atomfegyvernek akár csak részleges bevetése az emberek százmillióinak az életét oltaná ki. a felszólaló élesen bírálta a „korlátozott atomháború,„ doktrínáját, amely óhatatlanul általános atomkonfliktushoz vezetne.

a genfi kollokviumon azonban nem mindenki osztotta ezt a nézetet. william cohen amerikai szenátor például igazolni igyekezett az amerikai közép-távolságú rakéták európai

telepítését, és azt állította, hogy a „sikeres fegyverzetcsökkentési tárgyalások,, egyetlen záloga csak az atomarzenál továbbfejlesztése és korszerűsítése lehet.

a kollokvium utolsó ülésén felszólalt viktor izraeljan, a genfi leszerelési bizottságban helyet foglaló szovjet küldöttség vezetője is. felhívta a figyelmet: a féktelen fegyverkezési hajsza eredményeképpen jelentős mértékben megnőtt az atomháború veszélye, és különösen nagy veszélyt jelent az amerikai rakéták új nemzedékének a megjelenése. ezeknek a rendszereknek a hadrendbe állítása destabilizálja a helyzetet, megbontja a kialakult erőegyensúlyt - hangoztatta izraeljan. a továbbiakban leszögezte: a szovjetunió abból indul ki, hogy ez a folyamat megállítható. ezután részletesen kifejtette a fegyverkezési hajsza megfékezésére irányuló konkrét szovjet javaslatokat, kezdve a meglévő nukleáris arzenálok befagyasztásától egészen a teljes és általános leszerelésig.

robert mcnamara volt amerikai hadügyminiszter támogatta azokat a szovjet kezdeményezéseket, amelyek szerint betiltanák a világűr katonai célokra való felhasználását.

gf éb

19.51 101283 2104

-.-

sk0055 4 230 mtik1057

usztyinov - hazaérkezés

moszkva, 1983. december 10./taszsz/ - szombaton visszerkezett moszkvába az a szovjet katonai küldöttség, amely dmitrij usztyinov, a szovjetunió marsallja, az szkp kb politikai bizottságának tagja, a szovjetunió honvédelmi miniszterének vezetésével hivatalos baráti látogatást tett bulgáriában. a szovjet küldöttség a bolgár kommunista párt központi bizottságának politikai bizottsága, todor zsvkov, a bkp kb főtitkára, a bolgár népköztársaság államtanácsának elnöke, valamint dobri dzsurov hadseregtábornok, a bkp kb pb tagja, a bolgár népköztársaság nemzetvédelmi minisztere meghívásának tett eleget.

a delegációt hazatérésekor viktor grisin, az szkp kb pb tagja, az szkp moszkvai városi bizottságának első titkára, katonai vezetők és más hivatalos személyiségek fogadták. jelen volt a bolgár népköztársaság szovjetunióbéli nagykövete is.

hf éb

19.51 101283 0898

-.-

sk0056 4 800 mtik1058

nobel-díjak átadása

stockholm, 1983. december 10. /ap/ - szombaton délután stockholmban átadták az idei nobel-díjakat. az aranyérmeket, a diplomákat és a 1,5 millió svéd koronáról /kb 190 ezer dollárról/ szóló csekkeket xvi. károly gusztáv svéd király nyújtotta át a kitüntetetteknek 1700 svéd és külföldi vendég jelenlétében.

a fizikai nobel-díjat két amerikai asztrofizikus kapta: az indiai származású subrahmanyán chandrasekhar és william fowler. a svéd tudományos akadémia professzora „a csillagászat einsteinjének,, nevezte chandrasekhar, fowler tudományos munkásságából pedig azt emelte ki, ami a csillagok és a többi űrbéli elem szerkezetének alakulásával kapcsolatos felfedezéseire vonatkozik.

az orvosi nobel-díjat a 81 éves barbara mcclintock amerikai botanikus kapta rendkívül kitartó munkásságáért, amellyel lehetővé tette az ávszázad második nagy genetikai felfedezését: a kukorica genetikai láncában lévő mozgóelemek fellelését.

a kémiai nobel-díjat henry taube kapta a szerves kémia végzett kutatásáért: mindenekelőtt a fémötvözetek elektron-átvitelében elért eredményeiért, mellyel a jövőben nagyobb lehetőség kínálkozik majd a fémek védelmére a korrodálódással szemben.

a brit william golding az irodalmi nobel-díjat vette át. méltatták elmélyültségét az emberi viszonyok feltárásában, továbbá szellemességét, fantáziáját és elbeszéléseinek elevenségét, szuggesztivitását.

a közgazdasági nobel-díjat gérard debreu amerikai professzor kapta az „általános egyensúly-elmélet,, kidolgozásáért. érdemeit elsősorban abból a szempontból méltatták, hogy „új módon közelíti meg a gazdasági elemzést,, s az ármechanizmussal kapcsolatos elmélete „új elemző technikát, új eszközöket,, kölcsönöz a közgazdászoknak.

se éb

19.58 101283 1789

-.-

sk0057 4 800 mtik1059

a szerkesztőségek tájékoztatására!

walesa nobel-békedija

oslo, 1983. december 10. /reuter,upi,ap/ - a lech walesának odaitélt béke nobel-díjat szombat délután oslóban adták át danuta walesának, walesa feleségének. az aranyérmet, a diplomát és az összeget v. olaf norvég király adta át. danuta walesa az ünnepségen felolvasta férjének beszédét.

se éb

20.08 101283 0418

-.-

sk0058 4 230 mtik1060

rakowski /1. rész/

varsó, 1983. december 10. /mti/ - a lengyel pártvezetés és a kormány határozottan szembe fog szállni azokkal, akik az 1970-es tragikus események évfordulóját zavarkeltésre, a nemzet megosztására akarják felhasználni - szögezte le szombaton mieczyslaw rakowski miniszterelnök-helyettes a gdanski hajógyárban.

rakowski a hajógyár kétezerfős pártszervezetének beszámoló taggyűlésén vett részt szombaton, néhány nappal a szükségállapot bevezetésének második és az 1970-es decemberi események tizenharmadik évfordulója előtt, olyan időszakban, amikor walesa, a feloszlott szolidaritás szakszervezet egykori elnöke, és földalatt szervezkedő társai december 13. és december 16. alkalmából ismét tiltakozó akciók szervezésére próbálják felszólítani a lengyeleket. rakowski rámutatott, hogy a párt szigorú bírója volt önmagának, ami az 1970-es eseményeket illeti, de hangsúlyozta, hogy lengyelországnak ma nyugalomra, s nem utcai zavargásokra van szüksége. aláhuzta, hogy az egykori szolidaritás illegálitásban szervezkedő maroknyi vezető csoportja azért akarja rendbontásra felhasználni a fájdalmas évfordulót, hogy bebizonyítsa létezését. a zavargások pedig érvet adnának a nyugati országoknak annak igazolására, hogy lengyelország még mindig nem mentes a konfliktusoktól. /folyt./

si/im éb

20.23 101283 1330

-.-

sk0059 4 230 mtik1061

rakowski /2. rész/

ami a szükségállapot bevezetésének második évfordulóját illeti, rakowski hangsúlyozta, hogy ma már a lengyelek milliói értik, hogy a szükségállapot bevezetése 1981. december 13-án történelmi lépés volt, amely megmentette az országot a polgárháborútól, s egyben megnyitott az utat a szocialista megújulás programjának megvalósítása előtt - így értékeli ma a szükségállapotot a lengyel társadalom többsége. csak az elvakult ellenség állithatja, hogy az azóta eltelt két évben semmilyen társadalmi vagy gazdasági problémát nem oldottak meg Lengyelországban.

hangsúlyozta, hogy a párt továbbra is hű a kilencedik, rendkívüli kongresszuson kitűzött gazdasági, társadalmi és politikai reformvonalhoz. biztosította hallgatóságát, hogy a párt és az ország vezetői fokozatosan megszüntetik azokat a negatívumokat amelyek az évek során gyűltek fel. felhívta a figyelmet arra, hogy nem lehet mindent egyszerre megvalósítani. aláhuzta, hogy a pártnak nincsen más célja, mint amire a dolgozó emberek is vágnak: vagyis biztosítani a nyugalmat, a jobb megélhetést és a döntésekbe való mind nagyobb beleszólást. rámutatott, hogy a pártnak nem szabad lemondania azokról a dolgozókról, akik a drámai körülmények között megintogtak, s azokról sem, akik most bizalmatlanul félrehúzódnak. ezzel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a párttagoknak aktívan részt kell venniük olyan légkör kialakításában, amelyben a félreállók megértik magatartásuk értelmetlenségét.

si/im éb

20.33 101283 1552

-.-

sk0060 4 230 mtik1062

nato-külgügyminiszterek - taszsz

brüsszel, 1983. december 10. /taszsz/ - a fegyverkezési hajszára további ösztönzésének, a közvélemény militarista szellemben való megdolgozásának a jegyében zajlott a nato tanácsának everében /brüsszel közelében/ megtartott téli, külgügyminiszteri ülészaka - állapította meg szombaton a taszsz szovjet hírügynökség.

az ülés napirendjén olyan kérdések szerepeltek, amelyek lényegében a katonai előkészületek és a nemzetközi feszültség további fokozására irányulnak.

a nato-találkozó hangvételét shultz amerikai külgügyminiszter határozta meg, aki erőteljes nyomást gyakorolt szövetségeseire, arra kényszerítve azokat, hogy vakon kövessék a fehér ház politikáját. washington képviselője igazolni próbálta az amerikai politikát és az új amerikai rakéták megjelenését Európában. az atomrakéták - a szovjetunió és szövetségesei határainak közelében történt - telepítése azonban korántsem nyugat-Európa védelmét szolgálja, hiszen azt senki sem fenyegeti. éppen ellenkezőleg: az amerikai rakéták telepítésével nem Európa biztonsága növekszik, hanem annak a veszélye, hogy washington atomkatasztrófába sodorja Európát.

a nato vezetői a közvélemény félrevezetése céljából olyasmiket hangoztattak, mint: „nem szabad megengedni a háborút”, „minden erőfeszítéssel elő kell segíteni a valódi enyhülést a kelet-nyugati kapcsolatokban”, „közleményükben ugyanakkor azt is kijelentik, hogy a nato-országok olyan „katonai erőt tartanak majd fenn, amilyenre szükségük lesz...biztonságuk szavatolása érdekében”, „a szövetség államai ezen kívül ismételten támogatásukról biztosították az amerikai rakéták nyugat-európai telepítését.

a közlemény és a „brüsszeli nyilatkozat”, szerzői „sajnálataikat”, fejezik ki amiatt, hogy a szovjetunió a rakétatelepítések körülményei között lehetetlennek tartotta a genfi tárgyalásokon való további részvételt. eközben az atlanti szövetség államai olyan megnyilatkozásokat is tesznek, miszerint a szovjetunió állítólag visszatér a tárgyalásokhoz. ezek azonban minden alapot nélkülöző, illuzórikus számítások. juriij andropov november 24-i nyilatkozatában világosan kijelentette: „amennyiben az egyesült államok és a nato többi tagállama készséget mutat arra, hogy visszatérjen a közép-hatótávolságú amerikai rakéták európai elhelyezésének megkezdése előtt fennállott helyzethez, a szovjetunió ugyancsak készen áll arra, hogy megtegye ezt. ebben az esetben újból érvényessé válnának a szovjetunió azon javaslatai is, amelyeket korábban terjesztett elő az európai nukleáris fegyverzet korlátozásának és csökkentésének kérdésében, „ /folyt./

gf éb

20.40 101283 2639

sk0061 4 230 mtik1063

román kisz

bukarest, 1983. december 10. /mti/ - szombaton ülést tartott a román kommunista ifjúsági szövetség központi bizottsága. a tanácskozáson felmentették tisztségéből pantelimon gavanescut, a kb első titkárát, s helyére nicu ceausescut választották meg. felmentették továbbá a kb két titkárát, mihai hirjaut és ioana lancranjant, s helyükre, illetve nicu ceausescu helyére ciocan elenát, alexandru diaconescut és voina floreát választották meg. nicu ceausescu eddig a központi bizottság titkári tisztét töltötte be.

wa/im éb

20.45 101283 0553

-.-

sk0062 4 230 mtik1064

nato-külgügyminiszterek - taszsz- 2

jellemző, hogy minden, ami a szovjetunió és a többi szocialista ország politikáját illeti, teljesen elferdített formában jelenik meg a nato-dokumentumokban. ezek a „szovjet katonai fenyegetésről”, szólnak, s ezt a megfogalmazást a szövetség katonai előkészületeinek az igazolására használja fel.

meg kell állapítanunk, hogy Görögország és Dánia nyíltan leszögezte: nem hagyja jóvá az amerikai rakétatelepítést. ez washington leplezetlen rosszallását váltotta ki, mivel az ülészaki eredményeként éppen „az egység kifejeződését”, akarta feltüntetni. spanyolország nem volt hajlandó aláírni mindegyik nato-dokumentumot.

a nato bebizonyította, hogy saját militarista céljai érdekében fellép a fegyverkezési hajszával megbékülni nem hajlandó demokratikus közvéleménnyel szembe.

gf éb

20.49 101283 0851

-.-

sk0063 4 230 mtik1065

őrizetbevételek

varsó, 1983. december 10. /mti/ - szombat esti hivatalos bejelentés szerint a lengyel biztonsági szolgálat az utóbbi napokban több városban vett őrizetbe olyan csoportokat, amelyek illegális tevékenységet folytattak.

gdanskban őrizetbe vettek egy csoportot, amely a hajógyárban működő ugynevezett titkos üzemi bizottságban tevékenykedett illegálisan. katowicében az ugynevezett regionális üzemi közeli koordinációs bizottság több tagját vették őrizetbe. az egykori szolidaritás szakszervezet illegális szervezetének tagjai főként illegális kiadványok, rölapok nyomtatásával és terjesztésével foglalkoztak. tevékenységük költségeit jórészt abból fedezték, hogy a nyugatról érkező segélycsomagokból származó árukat eladták bizományi áruházaknak. a csoport kilenc legaktívabb tagja ellen az ügyész előzetes letartóztatást rendelt el.

wroclawban tizegynéhány fős csoportot vettek őrizetbe. a csoport tagjai illegális kiadványokat terjesztettek, és pénzgyűjtést folytattak a földalatti szervezkedők számára. wroclawban őrizetbe vettek egy másik csoportot is, amely szintén államellenes kiadványok előállításával foglalkozott.

hasznló csoport akadt horogra gorzow wielkopolskiban is.

si/im éb

20.55 101283 1240

-. -

sk0064 4 800 mtik1067

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke: sk0001-től sk0025-ig

budapest, 1983. december 10. /mti/

sk0001 lengyelország - új vezérkari főnök
sk0002 cheysson - francia atomerő
sk0003 nagy-britannia - nyomdászvita
sk0004 grenadai invázió - nemzetközi jog

sk0005 usztyinov-beszéd /1. rész/
sk0006 usztyinov-beszéd /2. rész/
sk0007 libanon - reggeli összefoglaló
sk0008 carrington - nyilatkozat
sk0009 nobel-díjak
sk0010 emberi jogok - szovjet sajtó
sk0011 rövid hírek:

tunisz: shultz
bukarest: berlinguer
larné: hajótűz
london: pokolgép

sk0012 kina-japán - hu és vu beszámolója
sk0013 tudeh - nyilatkozat
sk0014 közel-kelet - diplomácia
sk0015 grenada
sk0016 közel-kelet - pravda /1. rész/
sk0017 közel-kelet - pravda /2. rész/
sk0018 argentina
sk0019 kocsis zoltán
sk0020 afanaszjev nyilatkozata /részben szerk.táj./
sk0021 nato - szovjet sajtó
sk0022 jugoszláv képviselőház - 1984. évi terv
sk0023 közép-amerika
panamaváros: contadora - halasztás
quito: ecuador - ortega
washington/san salvador: salvador
sk0024 egk - egyesült államok
sk0025 szudán
im éb

21.10 101283 1357

-. -

sk0065 4 800 mtik1068

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke: sk0026-tól sk0050-ig

sk0026 rövid hírek:
szófia: szyksznian wanda + kiállítás
róma: rippl-rónai - olasz lap
ankara: bayülken
new york: ensz - elítélés

sk0027 izrael-pfsz-libanon /1. rész/
sk0028 izrael-pfsz-libanon /2. rész/
sk0029 eurorakéták - giscard d, estaing nyilatkozata
sk0030 ensz - emberi jogok

sk0031 rövid hírek:
 tokió: siető az antarktiszon
 washington: panda-baj
 ulm: tűz a műanyaggyárban

sk0032 ogarkov
 sk0033 kelet-nyugat - szeminárium
 sk0034 gribkov - neues deutschland /1. rész/
 sk0935 gribkov - neues deutschland /2. rész/
 sk0036 első vonal - ítélet
 sk0037 rakétaellenes tüntetések
 sk0038 gribkov - neues deutschland /3. rész/
 sk0039 melléklet magyarországról
 sk0040 kínai ideológiai problémák
 sk0041 genf - usa /1. rész/
 sk0042 genf - usa /2. rész/
 sk0043 zsvikov-usztyinov
 sk0044 argentina - elnöki beiktatás
 sk0045 nimeri-mubarak
 sk0046 kiegészítés a zsvikov-usztyinov hirhez
 sk0047 berlinguer moszkvába látogat? /szerk.táj./
 sk0048 usia - új feladatok
 sk0049 rövid hírek:
 berlin: tudományos konferencia
 tunisz: shultz
 botha: johannesburg
 bahrain: görög tartályhajó
 kairó: egyiptom - vasúti szerencsétlenség

sk0050 nszk-beli tüntetés /kieg. mtik1139 sz. hírünkhöz/

im éb

21.13 101283 1594

-.-

sk0066 4 800 mtik1069

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0051-től sk0066-ig

sk0051 bam - minisztertanácsi bizottság
 sk0052 reagan - libanon
 sk0053 latin-amerika
 sk0054 genfi nemzetközi kollokvium
 sk0055 usztyinov - hazaérkezés

sk0056 nobel-díjak átadása
 sk0057 walesa nobel-békedija /szerk.táj./
 sk0058 rakowski /1. rész/
 sk0059 rakowski /2. rész/
 sk0060 nato-külgyminiszterek - taszsz
 sk0061 román kisz
 sk0062 nato-külgyminiszterek - taszsz - 2
 sk0063 őrizetbevételek
 sk0064 tartalomjegyzék 1.
 sk0065 tartalomjegyzék 2.
 sk0066 tartalomjegyzék 3.

im

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében:
 főszerkesztő: köves tiber
 szerkesztette: németh gyula
 éliás béla
 - v é g e -

21.14 101283 0864

-.-

Külföldi hírek

budapest, 1983. december 11.

kül

v a s á r n a p

sk0001 4 300 mtik1001

magyar expedíció - királyok völgye /1. rész/

patak károly, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1983. december 11. /mti/ - az eötvös lóránd tudományegyetem és a magyar média reklámvállalat közös egyiptomi régészeti expedíciója vasárnap befejezte a 3200 évvel ezelőtt élt egyiptomi főtisztviselő, dzsehudi-messz thébai sírjának feltárását az első szakasz munkáit. egy nappal azelőtt, hogy a kákosy lászló vezette csoport elhagyta a királyok völgyét, a luxorral átellenben fekvő felső-egyiptomi gurna falut, ahol a sziklasírt november elején megnyitotta, a kutatóknak sikerült eljutniuk a bonyolult építésű kripta alsó szintjéig: a sirkamrához.

- valamennyien ujjongtunk, - mondta kákosy az mti kairói tudósítójának - a törmelékből kibontakozott a ,,t,,-alaku felső helyiség lefelé vezető járata. egészen furcsa, többször forduló, spirális, körülbelül ötven méteres alaguton botorkáltunk végig, ami újabb aknához vezetett. kötélhágcsón, aztán egy rozoga létrán lenásztunk a következő helyiségbe. ez már maga a sirkamra volt, az a hely, aminek a föllelésében kezdettől reménykedtünk.

kákosy és társai - gaál ernő docens, grigássy éva költő és műfordító, és fábián zoltán, a szépművészeti múzeum munkatársa - már a felső szint feltárása idején a különböző korok régészeti emlékeinek sokaságát hozták felszínre. a thébai sírt ugyanis másodlagos betemetkezésekre használták. most azonban a ii. ramszesz idején élt ember eredeti temetkezési helye tűnt elő.

st

